

MİLLİ DURUŞ DERGİLERİ

ORMANLARIMIZ VE SULARIMIZ

MİLLİ ÜRETİM, MİLLİ TÜKETİM

Sayı: 1 TEMMUZ - AĞUSTOS - EYLÜL 2020

**SAĞLIKLI
OLMAK İÇİN HAYDI
ORMANLARA**

**Bu dergide sadece yerli ve milli
üretim yapan firmaların reklam ve yazıları yer almaktadır.**

NG HOTELS

"Her konuğumuzu, tek konuğumuz gibi ağırlarız!"

hizmet felsefesiyle alışan NG otelleri dinlenmek, yenilenmek, keyifli bir tatil geçirmek ya da iř toplantılarından maksimum verim almak isteyenlere bu felsefeyle hizmet sunmakta. NG Hotels, size benzeri olmayan, tekrar tekrar yaşamak isteyeceğiniz bir konaklama vaat ediyor. Konaklama sebebiniz ister tatil, ister iř toplantıları olsun, NG otellerinde kendinizi otelin tek konuğu gibi hisseder ve evinize dinlenmiş, yenilenmiş olarak dönersiniz.

Hürriyet Mah, Atatürk Blv. No:14, 03000
Afyonkarahisar
Merkez/ Afyonkarahisar

(0272) 220 22 22

İÇİNDEKİLER

**Yıldızlar Ajans Adına
İmtiyaz Sahibi ve
Genel Yayın Yönetmeni
Feridun KARABACAK**

**Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Feridun KARABACAK**

**Genel Koordinatör
Hamiyet KARABACAK**

**Reklam ve Halkla İlişkiler
Nergül TOSUN**

**Tasarım
Yıldızlar Ajans
Burcu FIRAT
Hüsnüye FIRAT**

**Hukuk Danışmanı
Av. Selman SONGUR**

Fiyatı: 16,00 TL

**Yönetim Yeri
Menekşe 2 sok. No:33/6 Kızılay
Çankaya - ANKARA
Tel & Fax : 0 (312) 425 21 82**

**www.yildizlarmedya.net
yildizlarajans@hotmail.com**

**Baskı
Göksu Ofset**

Bu dergi basın yayın kurallarına
uymayı taahhüt etmiştir.
Yazılan yazılardaki sorumluluk
yazarlara aittir. Gönderilen
yazılar iade edilmez.
Bu dergi hazırlanırken Türk
Tarım Orman dergilerinden
yararlanılmıştır.

Bekir Pakdemirli Tarım ve Orman Bakanı "Ormanlık Sektörü Bir Araya Geldi.."	4
Bekir Karacabey Orman Genel Müdürü "Orman Yangınlarına Müdahale Hızında Lider Ülkeyiz "	8
Ağrıyı Azaltan Termal Su Tedavisi	16
600 Yıllık Anıt Ağaç Köylünün Geçim Kaynağı	18
Necmi Aksoy Orman Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. " Ormanlar Yeryüzünün En Önemli Karbon Yutaklarıdır "	20
Yakup Karaaslan Su Yönetimi Genel Müdürlüğü Genel Müdür Yardımcısı Dr. Beş Havza İçin Su Yönetim Planı Hazırlandı.	28
Ülkemizin En Büyük Yırtıcı Kuşu Kara Akbaba	34
Dr. Teoman Meriç Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Hassas Alanlar Dairesi Başkanı Sulak Alanlar Sınırsız Bir Kaynak Değil	38
Ormanların Hayaleti Vaşaklar	44
Ormanlardan Bal Damlıyor	48
İbrahim Yüzer Orman Genel Müdürlüğü Ağaçlandırma Daire Başkanı Ekonomik Ve Kültürel Bir Değer Olan Sakız Ağacı	52
Orman Köylüsü Ormanlardan 250 Milyon Lira Gelir Elde Etti	58

Yönetmenden...

Merhaba;

Yaşayan tüm canlıların ihtiyacı olan önemli iki unsur vardır. Onlar olmazsa hayat olmaz, yaşam olmaz. Bugün uzayda hayat var mı diye araştırma yapanların ilk aradıkları şey su'dur. Eğer su varsa canlıda var demektir.

Orman ise yaşamın asli unsurudur. Çünkü sadece güzelliği değil, yaşamımız ormana bağlı. Ona sahip çıkmak görevimiz. Zira soluduğumuz havayı temizleyen ormanlarımızdır.

Kıyamet kopacağı zaman bile elinizde bir fidan bulunursa, kopmadan dikebilecekseniz, hemen onu dikiniz. (Hz. Muhammed) buyurun peygamber efendimiz bu hadisleri ile ağacın ne kadar önemli olduğunu bize bildirmişlerdir.

Mesela İstanbul'un günün birinde fethedileceği, Hz. Muhammed'in hadisleriyle asırlar önce duyurulan güzel kumandan, Fatih Sultan Mehmet'in bizlere daha ilkokul sıralarında ezberletmişlerdi. "Ormanlarımdan bir dal kesenin başını keserim" demişti, Peygamberimizin müjdelediği güzel kumandan.

Sonuç olarak hem su konusunda hem de ormanlarımız konusunda çok hassas olmalıyız. Kalın sağlıcakla.

Ferudun KARABACAK

ORMANCILIK SEKTÖRÜ BİR ARAYA GELDİ

“Nihai hedefimiz, kağıt sektörü başta olmak üzere ülkemizin ahşap sektörü ham madde ihtiyacının tamamını yerli kaynaklardan karşılamak, bu sayede yıllık yaklaşık 4 milyar dolar cari açığı ortadan kaldırmaktır”

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, Orman Genel Müdürlüğü yerleşkesinde düzenlenen Türkiye Ormancılık Sektörü Buluşması'nın (TORSEB) açılış törenine katıldı. Bakan Pakdemirli, konuşmada, organizasyonun, ormancılık sektörünün ekonomik ve sosyal kapasitesinin artırılması, sektörün taleplerinin alınması, sorunlarının tespit edilmesi ve çözüm üretilmesi için önem taşıdığını vurguladı.

Bakan Pakdemirli, orman köylüsünün desteklenmesi için yapılan çalışmalara değinerek, “Köylümüz, 4 bin 750 köyde ceviz, badem, kestane, dut, fıstık çamı, alıç, ahlat, kuşburnu, defne, keçiboynuzu, aşıllı zeytin gibi türlerde 14 milyon adet fidan dikilerek, doğrudan gelir elde etme imkanı buldu. Şimdi ise bu sahalara alt tür olarak, tek yıllık bitkilerin ekimine de müsaade ediyoruz.” değerlendirmesinde bulundu.

Bu sayede vatandaşlara yeni gelir kapısı açtıklarına dikkati çeken Pakdemirli, şöyle devam etti:

“Sadece bu çalışmalar sayesinde, köylülerimize yılda yaklaşık 5 milyar lira ek kazanç sağlamayı hedefliyoruz. Yeşili seven insanımızın, özel ağaçlandırma ve orman fidanlığı kurma taleplerini teşvik ederek, bugüne kadar 127 milyon lira kredi ve hibe desteği sağladık. Tohum ve fidan üretiminde, kapasitemizi 500 milyonun üzerine çıkarttık ve nesli tehlike altında olan ardıçların fidan üretimini,

kimyasal yöntemler kullanmadan dünyada ilk defa biz başardık.”

“Orman emvali üretimini yüzde 50 artırarak 31 milyon metreküpe çıkardık”

Pakdemirli, 6 milyon hektar alanda Genç Meşcere Bakımı Seferberliği uyguladıklarını anımsatarak, halen yaklaşık 10 milyon hektar olan bozuk orman alanlarını, öncelikle gelir getirici meyveli ağaç türleri ile ağaçlandırarak ve yabancı meyveli türleri aşılıyarak rehabilite edeceklerini, bu sayede ülke ekonomisine yılda yaklaşık 4 milyar lira ek gelir sağlayacaklarını söyledi.

Bu kapsamda küresel ısınma, iklim değişikliği ve çölleşmenin menfi etkilerini de en aza indirmiş olacaklarını belirten Pakdemirli, “2017 yılında 21 milyon metreküp olan orman emvali üretimini, 2018 ve 2019 yıllarında toplamda yüzde 50 artırarak, bu yıl itibarıyla 31 milyon metreküpe çıkardık. Yaptığımız bu çalışmalar neticesinde, 2018 yılında yaptığımız 800 milyon dolar ithalat kadar ihracat yaptık. Nihai hedefimiz, kağıt sektörü başta olmak üzere ülkemizin ahşap sektörü ham madde ihtiyacının tamamını, yerli kaynaklardan karşılamak bu sayede yıllık yaklaşık 4 milyar dolar cari açığı ortadan kaldırmaktır.” diye konuştu.

“Endüstriyel ağaçlandırmaya ağırlık veriyoruz”

Pakdemirli, bu hedefi gerçekleştirmek için, odun üretimi maksatlı endüstriyel ağaçlandırmalara ağırlık verdiklerini aktararak, “Bu anlamda 2023 yılına kadar 300 bin hektar, orta vadede 1 milyon hektar alanda, endüstriyel ağaçlandırma yapmayı planladık. Endüstriyel ağaçlandırmalar üretime geçtiğinde, yılda yaklaşık 18 milyon metreküp emval elde edilecektir.” dedi.

Pakdemirli, orman köylülerine verilen desteklerle kalkınmalarını sağladıklarına değinerek, “Mevcut desteklemelerimize ilave olarak, 2019 yılından itibaren, köy evleri elektrik iç tesisatı yenileme, üretimde çalışan orman köylümüzün talep ettiği tomruk çekme vinci, traktör ve motorlu testere alımları için orman köylümüzü destekleme kararı verdik.” değerlendirmesinde bulundu.

Göreve geldiğinde 15 dakika olan yangına ilk müdahale süresinin 12 dakikaya düşürüldüğüne de işaret eden Pakdemirli, “Bu alanda zaten dünya rekoru bizdeydi. Görünmez kahramanlarımız bu süreyi 12 dakikaya düşürdü. Bu alandaki dünya rekorumuzu kendi içimizde tekrar kırmış olduk. Hedefimiz 10 dakikaya kadar inmek. Bu alanda yeni bir dünya rekoru kırmayı teşkilatımdan bekliyorum.” ifadelerini kullandı.

Orman Genel Müdürü Bekir Karacabey de etkinlikle, paydaşlar arasındaki iş birliğini artırmayı, üretilen ürün ve hizmetlerin tanıtımını yaparak sektörün daha da büyüyüp gelişmesini sağlamayı amaçladıklarını belirterek, gelecek yıl söz konusu organizasyonu uluslararası katılım ile yapmayı planladıklarını aktardı.

Konuşmaların ardından, Genel Müdürlüğün 180. kuruluş yıldönümü nedeniyle düzenlenen fotoğraf ve slogan yarışmalarında dereceye girenlere ödülleri verildi. Bakan Pakdemirli, törenin ardından etkinlik kapsamında kurulan stantları ziyaret etti.

Narven Termal Kasaba;

adını Anadolu'da bulunan karaağaçtan alan "Sağlık Kasabası" projesidir. 450.000 m2 alanda, 1200 m uzunlukta ve 400m genişlikteki büyük bir arazide yükselen Narven Termal Kasaba, adına uygun olarak doğal ile uyumlu bir şekilde projelendirilmiştir. Birinci etabı ile hizmete giren Narven'de hayat başladı.

Narven Termal Kasaba

Demirciler Köyü Mevki, 165/5
Merkez / BOLU

444 6 414 | info@narven.com.tr

"ORMAN YANGINLARINA MÜDAHALE HIZINDA LİDER ÜLKEYİZ"

Dünyada orman varlığını artırma konusunda ön sıralarda yer alan Türkiye, orman yangınları ile mücadele noktasında da örnek çalışmalara imza atıyor. Orman yangını haber alma süresini 15 saniyeye düşüren Orman Genel Müdürlüğü, yangına müdahaleyi 14 dakikaya indirerek bu süreyle dünyada birinci sırada yer alıyor. Orman yangınlarının yanı sıra yangın sonrasında yapılan çalışmaların neler olduğu, ülkemizin orman varlığı ve bu varlığın korunması konusunda neler yapıldığı gibi merak edilen pek çok soruyu Orman Genel Müdürü Bekir Karacabey cevaplandırdı.

Öncelikle Orman Genel Müdürlüğü ve faaliyetleri hakkında kısa bir bilgi verirsiniz?

Orman Genel Müdürlüğümüz 1839 yılına kadar uzanan geçmişi ile ülkemizin en köklü kuruluşlarından biri. Aradan geçen 179 yıllık süreç içerisinde, ülkemiz ormanlarının korunması, geliştirilmesi ve topluma çok yönlü ve sürdürülebilir faydalar sunacak şekilde işletilmesi görevini bihakkın yerine getirmiş ve halen bu görevini ifaya devam etmekte. Orman Genel Müdürlüğümüz kamu hizmeti gören bir devlet kuruluşu olmakla birlikte ülke ormanlarını işleten iktisadi bir kuruluş niteliğinde. Bu bağlamda kurumsal görevlerimizi, "Ormanların korunması, ormanların geliştirilmesi, ormanlardan topluma çok yönlü sürdürülebilir faydalar sunulması ve orman köylülerimizin kalkındırılmasına katkıda bulunmak" şeklinde, dört ana başlık altında özetleyebiliriz.

Orman nedir ve orman türleri nelerdir?

Hukuki olarak, 3 hektar veya daha büyük alanlarda, tabii olarak yetişen veya emekle yetiştirilen ağaç ve ağaççık toplulukları yerleriyle birlikte orman kabul edilmekte. Bu tanımın birtakım istisnaları da Orman Kanunu'nda ayrıca belirtilmektedir. Orman türleri ise nitelik ve niceliklerine göre farklı şekillerde ifade edilmekte. Örneğin sahiplik yönünden, "Devlet Ormanları", "Özel Ormanlar"; oluşma şekli bakımından tohumdan gelen sahalar "Koru Ormanı", sürgünden gelen sahalar "Baltalık Ormanı"; toprak yüzeyini kapatma oranına göre "Normal Kapalı" veya "Boşluklu Kapalı Ormanlar" yani "Verimli" veya "Bozuk (verimsiz)" Ormanlar şeklinde ifade edebiliriz.

ORMAN VARLIĞINI ARTIRAN NADİR ÜLKELERDEN BİRİYİZ

Ülkemizin orman varlığı ne durumda?

Sayın Cumhurbaşkanımızın sıklıkla dile getirdiği, Sayın Bakanımızın da konuşmalarında özellikle ifade ettiği bir gerçek var. O da Türkiyemizin dünyada orman varlığını artıran nadir ülkelerden bir tanesi olduğu gerçeğidir. Ülkemizde her yıl yaptığımız ağaçlandırma çalışmaları neticesinde

orman alanımız her geçen gün daha da büyüyor. Son 15 yılda orman alanımızı 1.5 milyon hektar artırdık ve şu anda ülkemizin yüzde 28.6'sı ormanlarla kaplı. 2023 hedefimiz yüzde 30 ve inşallah bu hedefi gerçekleştireceğiz.

Bu orman varlığının korunması da elbette çok önemli, bunun için neler yapılıyor?

Esasen Orman Genel Müdürlüğü olarak bizim görevlerimizin en başında gelen husus mevcut orman alanlarının korunması, ikinci olarak ise bunun daha da genişletilmesi. İşte ağaçlandırma çalışmaları bu çerçevede değerlendirilebilir. Ormanların korunması denildiğinde bizim üç farklı unsuru göz önünde bulundurmamız gerekiyor. Birincisi; kaçak kesimler ile açma, yerleşme, işgal, faydalanma diye bildiğimiz orman alanlarının usulsüz müdahalelere karşı korunması.

İkincisi, ormanların zararlı böcek ve diğer canlılara karşı korunması; üçüncü olarak da ormanların yangınlara karşı korunması. Bu üç temel başlık altında biz ormanlarımızı koruyoruz ve yapısını, varlığını sağlıklı bir şekilde devam ettirmesine çalışıyoruz.

Ülkemizde yapılan ağaçlandırma çalışmalarından bahsedebilir misiniz?

Şunu rahatlıkla belirtmek isterim ki, ağaçlandırma çalışmalarımız her geçen gün daha da artarak devam ediyor. Ülkemizin akciğerleri ormanlarımızı geliştirmek ve genişletmek amacıyla son 16 yılda muazzam bir çalışma gerçekleştirdik.

2003-2018 yılları arasında toplam 5 milyon 217 bin hektar alanı ağaçlandırdık. Bu alanlarda yaklaşık 4 milyar 74 milyon adet fidanı toprakla buluşturduk. Ağaçlandırmaya farklı uygulamalar da kazandırdık. Bu kapsamda 2008-2018 yılları arasında; 21 bin 160 km uzunluğunda karayolu ve köy yolu kenarlarına, 48 bin 982 adet okul ve üniversite bahçesine, 24 bin 386 adet ibadethane bahçesi ve mezarlıklara, bin 970 adet hastane ve sağlık ocağı bahçesine toplam 27 milyon 835 bin adet boylu fidan dikerek ağaçlandırdık. Ayrıca 5 bin köye 5 bin Gelir Getirici Orman Projesi ile orman köylüsüne destek oluyoruz.

2015-2018 yıllarında 4 bin 82 adet köyde çalışılarak yaklaşık 11 milyon 351 bin adet ceviz, badem, kestane, dut, fıstıkçami, alıç, ahlat, kuşburnu, defne, keçiboynuzu, aşılı zeytin vb. türlerde fidan dikildi.

2 MİLYON 700 BİN HEKTAR ORMANDA REHABİLİTASYON

Bozuk ormanların verimli hale getirilmesi için yürütülen çalışmalardan söz edermisiniz?

Aslında bir ormanın bozuk olup olmaması sizin o ormanlık alandan ne fayda beklediğinizle ilgili bir durum. Biz ormanda bulunan ağaçları, toprağı siperleme, gölgeleme oranına bağlı olarak sahip olduğu odun serveti üretme gücüne göre bozuk ya da verimli orman şeklinde ifade ediyoruz.

Aslında bozuk orman diye ifade edilen ormanların da insanlara, topluma, çevreye sağladığı çok çeşitli faydalar var. Örneğin bozuk orman dediğimiz boşluklu kapalı ormanlarda daha çok ot yetiştiği için buralar hayvancılık açısından çok faydalı alanlar oluyor. Bozuk ormanların topluma ve tabiata sağladığı faydaları daha üst seviyelere çıkarmak için rehabilitasyon çalışmaları yürütüyoruz. Bozuk ormanlar içerisindeki ağaç bulunmayan kısımlarda ekim veya dikim yoluyla, diğer bozuk alanlarda ise gençlik, kültür ve sıklık bakımları, koruya tahvil çalışmaları, koruma faaliyetleri gibi muhtelif müdahalelerle ormanlarımızın ihtiyacı olan tüm iyileştirme çalışmalarını hayata geçiriyoruz. 2003 yılından 2017 yılı sonuna kadar toplamda 2 milyon 700 bin hektarlık alanda, 2018 yılı eylül sonu itibariyle de 77 bin 638 hektar alanda rehabilitasyon çalışmalarını tamamlamış bulunuyoruz.

450 BİN HEKTARLIK ALAN GENÇLEŞTİRİLDİ

Orman gençleştirme çalışmaları hakkında bilgi verir misiniz?

Ekonomik olarak da ömrünü tamamlamış olan yaşlı ağaçların tekniğine uygun olarak sahadan uzaklaştırılıp aynı sahaya yeni ve genç bir orman neslinin getirilmesi çalışmalarına "gençleştirme" diyoruz.

Gençleştirmedeki temel amacımız ormanlarımızın sağlığını koruyarak sürdürülebilir bir şekilde devamlılığını sağlamak. Orman Genel Müdürlüğü olarak 2003 yılından itibaren 2017 yılı sonuna kadar toplam 450 bin 493 hektarlık alanda tabii ve suni yollarla gençleştirme çalışması yapıldı.

ORMANLAR 776 ADET KULE İLE 24 SAAT GÖZETLENİYOR

Ormanlarımız 776 adet kuleden yangın sezonu boyunca 24 saat gözetleniyor. Orman yangınlarının uzaktan algılanması ve otomatik yangın bulma sistemi olarak 122 gözetleme kulesinde 244 kamera kullanılıyor, ayrıca 15 adet insansız kule devreye alınmış durumda. Orman yangınlarına daha etkili müdahale edilmesi için ormanlarımız içerisinde tesis ettiğimiz 3 bin 111 yangın havuz ve göleti ile 6 adet idare helikopteri, 5 adet uçak, 24 adet su atar helikopter olmak üzere toplam 35 hava aracımız, yer organizasyonumuzda bin 52 adet arazöz, 281 adet su ikmal aracı, 587 adet ilk müdahale aracı 187 adet dozer, 295 adet diğer araç ve iş makineleri ile birlikte toplam 2 bin 402 adet araç ve iş makinesi kullanılıyor. 2018 yılında orman yangınları ile mücadele hizmetlerinde; 11 bin 507 adet yangın işçisi, 3 bin teknik personel, 5 bin diğer personel olmak üzere toplam 19 bin 507 personelimiz yangınla mücadele organizasyonunda görev yaptı. Yangınla mücadele konusundaki başarımızda, Türk ormancısının fedakâr ve cansiperane mücadele ruhunun ve orman yangınlarıyla mücadelede, vatan toprağını koruma anlayışıyla hareket etmesinin büyük payı bulunuyor.

"Son 15 yılda orman alanımızı 1.5 milyon hektar artırdık ve şu anda ülkemizin yüzde 28.6'sı ormanlarla kaplı. 2023 hedefimiz ise yüzde 30 ve inşallah bu hedefi gerçekleştireceğiz."

YANGINI HABER ALMA SÜRESİ 15 SANİYEYE DÜŞTÜ

Orman yangınları ile mücadele çalışmaları nasıl yapılıyor?

Biliyorsunuz ülkemizin içinde bulunduğu iklim kuşağı Akdeniz iklim kuşağı ve orman yangınlarının en çok çıktığı bölgelerimiz de Akdeniz ve Ege Bölgelerimiz. Akdeniz iklim kuşağı içinde Yunanistan, İtalya, İspanya, Fransa ve hatta ABD'yi de sayabiliriz. Bu bölgede ülkemiz yangınla mücadelede lider durumda. Peki hangi noktada lider durumdayız. Birincisi, yangına müdahale süresi bakımından en iyi durumdayız. Çünkü 2017 yılı sonu itibarıyla yangına hassas bölgelerde yangına müdahale süremiz 15 dakikaydı. Bu yıl 14 dakikaya indirdik. Yani şu anda yangına müdahale süresi bakımından dünyada lider ülke konumundayız. EFFIS denilen uluslararası bir sistem var. Tüm ülkelerdeki orman yangınlarını takip ediyorlar. Nerede yangın çıktı, ne zaman müdahale edildi, ne kadar bir alan zarar gördü gibi bilgileri uydudan takip ediyorlar. Uluslararası standartlara göre bu söylediğimiz durum geçerli.

Yangına müdahale konusunda Sayın Bakanımız bizler için 10 dakika hedefi koydu. Bu oldukça iddialı bir hedef, zira bunun şu anda bir örneği yok. Ama inşallah bunu da başaracağız. Bunun için gerekli teknolojiyi takip ediyoruz. Yangına erken müdahalenin en önemli şartlarından bir tanesi erken haber almak. Biz şu anda yangın haber alma süresini 15 saniyeye indirdik. Bu bize hızlı hareket etmeyi, dolayısıyla yangın büyümeden müdahale ederek dar alanda yangını tutmamızı sağlıyor. Bizim en başarılı olduğumuz ikinci husus da her bir yangın başına düşen alan miktarı. Bu konuda da Akdeniz iklim kuşağında lider ülke durumundayız. Ülkemizde 2018 yılında 2 bin 150 yangın çıktı ve bunda zarar gören toplam alanımız sadece 5 bin 300 hektar. Bu da bizim başarılarımızı ortaya koyuyor.

2018 yılı eylül sonu itibarıyla de 26 bin 156 hektar alanda gençleştirme çalışması yapılmış durumda.

YANAN ORMANLAR KESİNLİKLE İMARA AÇILAMAZ

Yanan alanların imara, yerleşime açılması gibi eleştiriler var. Bu konuda neler söylemek istersiniz?

Maalesef öyle bir dezenformasyon var. Bir yerde orman yangını olduğunda hemen insanların aklına "Burası imara mı açılacak, buraya otel mi yapılacak, villa mı yapılacak?" diye sorular geliyor. Ancak ben net olarak ifade etmek istiyorum ki; Türkiye'de yanmış daha sonra da imara konu edilmiş kesinlikle 1 metrekare dahi orman alanı yok. Bunun bir örneği de yok. Sadece bugünkü bir başarı değil, geçmişte de hiç yaşanmadı. Çünkü bizim Anayasamız ve yasalarımız çok net bir şekilde ormanları koruma altına almış durumda. Yanmış orman alanlarında böyle bir yapılaşmaya müsaade edilmesi hem mümkün değil hem vaki değil. Yanan sahalar yılı içerisinde ağaçlandırılır. Yangın söndürüldüğü gün orada çalışmalara başlarız.

ORMAN KÖYLÜSÜNE ÖZEL AĞAÇLANDIRMA GİDERLERİNİN YÜZDE 65'İ HİBE

Özel ağaçlandırma nedir? Kimler özel ağaçlandırma yapabilir? Bir de sık sık gördüğümüz hatıra ormanları nasıl oluşturuluyor, bilgi verir misiniz?

Bunu iki ayrı başlıkta toparlayabiliriz. İlki, bazı kişiler şirketleri ya da şahısları adına orman oluşturulsun istiyorlar. Onların bir seferlik ödeyecekleri bir bedel var. Onu öderlerse onların adına devlet ormanları içerisinde bir orman oluşturulabiliyor ve oraya onlar adına bir hatıra ormanı tabelası konuluyor. Bunda kişilerin başka bir katkısı gerekmiyor. Biz onların adına arazi hazırlığını yapıp, fidanları dikiyoruz, oraya tabelasını da koyuyoruz. Talep sahibi şirket ya da şahıs adına hatıra ormanıdır diye. Bu yerler yine devletin ormanı oluyor, o fidanlar büyüyüp yetiştiğinde onlardan faydalanma hakkı da devlete ait oluyor hatıra ormanlarında. Ama özel ağaçlandırma dediğimiz farklı bir uygulama. Bu da üç farklı şekilde olabilir.

Bir tanesi devlet ormanlarında olabilir. Yani bozuk orman alanlarında vatandaşlarımıza özel ağaçlandırma için izin verilebilir. İkincisi, hazine arazilerinde de bu uygulama yapılabilir. Vatandaşlar orada kendileri ağaçlandırma yapabilirler. Üçüncü olarak da vatandaşlar kendi tapulu arazilerinde de böyle bir ağaçlandırma yapabilirler. Bu kez de biz onlara destek oluyoruz. Burada örneğin ceviz, badem gibi meyveli ağaç dikilebilir. Bu uygulamada diktikleri ağaçların bütün gelirleri kendilerinin olur. Sayın Cumhurbaşkanımızın başlattığı bir seferberlikti bu aslında. Eğer bu işi yapacak olan kişi orman köylüsü ise yaptığı masrafların yüzde 65'ini hibe şeklinde Orman Genel Müdürlüğü olarak biz karşılıyoruz. Orman köylüsü değilse yüzde 25'ini hibe olarak yine biz karşılıyoruz.

1986 yılından 2018 Eylül ayının sonuna kadar, gerçek ve tüzel kişilerce 6 bin 363 adet özel ağaçlandırma projesi kurumumuzca onaylandıktan sonra uygulamaya konuldu. Bu projelerde 29 milyon 587 bin TL'si hibe, 92 milyon 78 bin TL'si kredi olmak üzere 121 milyon 665 bin TL kaynak kullanıldı. Meyvesinden yararlanılan türlerle yapılan özel ağaçlandırmalardan bugün itibarıyla yıllık 3-5 milyar TL gelir elde edildiğini belirtmek isterim. Bu minvalde yapılan çalışmaların devam ettirilmesi ve dikilen fidanların optimum meyve verme yılına gelmesiyle bu gelir miktarının en kötümser haliyle bile 10-15 milyar TL'ye kadar çıkabileceğini ön görüyoruz.

ORMANA KARŞI İŞLENEN SUÇLAR AZALDI

Ormanların bilinçsiz kullanılması ile ilgili özellikle orman köylerinde ne gibi çalışmalar yapılıyor?

Bazı insanlar ormandaki ağaçları bir gelir kapısı gibi görüyor ve usulsüz olarak ağaç kesip kanunsuz olarak pazarlıyorlardı. Bununla alakalı geçmişte çok fazla suç işleniyordu. Ancak son zamanlarda hem vatandaşlarımızın bilinçlenmesi hem de etkin koruma tedbirleri sayesinde ormana karşı işlenen suçlar azaldı. Zaman zaman usulsüz otlatma olabiliyor. Yani ağaçlandırmanın yapıldığı genç fidanların bulunduğu sahalara hayvan sokulması suretiyle zarar verilebiliyor.

Özellikle ağaçlandırma sahalarının etraflarında ve gençleştirme sahası diye tabir ettiğimiz henüz topraktan yeni çıkan fidanların olduğu kısımlarda gerekli koruma tedbirlerini alıyoruz.

Orman Genel Müdürlüğünün şehir içi ağaçlandırma çalışmaları nelerdir?

İnsanımızın yaşadığı her alanı, okul bahçeleri, mezarlıklar, ibadethane bahçeleri, sağlık kuruluşları bahçeleri ve yol kenarlarının ağaçlandırmalarını yapıyoruz. Belediyelerimizin talebi olduğu takdirde, onlarla protokol yaparak şehir içi ağaçlandırmalarını da biz yapıyoruz. Bu zamana kadar 162 milyon adet fidanı da ücretsiz olarak belediyelerimize ve vatandaşlarımıza temin ettik.

ILISU BARAJI ENERJİ ÜRETİMİNE BAŞLADI

18 milyar liralık yatırımla hayata geçirilen Ilısu Barajı ve Hidroelektrik Santrali'nde düğmeye basıldı. 6 türbinden oluşan dev barajın ilk türbininin açılışı Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından yapıldı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "Kendi ülkesini yabancılara şikayet edenlere, kendi halkına silah çekenlere, kendi insanının kanını dökenlere verdiğimiz en güzel cevap işte, bu muhteşem eserdir. Ilısu Barajı'ndan esecek barış, kardeşlik, refah ve huzur rüzgarı inanıyorum ki asırlar boyunca bu topraklarda dalga dalga kendini hissettirecektir." dedi.

Erdoğan, Ilısu Barajı Enerji Santrali 1. Türbini Devreye Alma Töreni'ne video konferansla katıldı.

Santralin hayırlı olmasını dileyen Erdoğan, eserin projesinden inşasına tüm safhalarında emeği geçen eski Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu'na, yüklenici firmalara, mühendislere ve işçileri teşekkür etti.

Erdoğan, yapımına başlanan 2008'den bu yana kredisinden inşasına her aşamasında pek çok engellemeyle karşılaşılacak barajın kararlılık sayesinde Türkiye'ye kazandırıldığını dile getirerek, şöyle devam etti:

"Terör örgütlerinden yurt dışındaki finans kuruluşlarına kadar yıllarca bu barajın yapımına engel olmak isteyen herkesin, bugün karşımızdaki eserin ihtişamı karşısında ezildiğine inanıyorum. Türkiye için Güneydoğu Anadolu Bölgemiz için ve bilhassa bu tesisten doğrudan faydalanan şehirlerimiz için bugün, bayram günüdür. Özellikle başta ana muhalefet olmak üzere diğer muhalifler, hele hele aşırı uç muhalifler, özellikle buranın yapımı karşısında merak ediyorum acaba ne diyecekler. Zira şu anda bölgenin çiftçisi için, toprakları için en önemli sulama imkanlarından tutunuz içme suyuna varıncaya kadar her şey burada, enerji imkanlarına varıncaya kadar her şey burada. Karşımızda 18 yıldır tavizsiz uyguladığımız laf değil eser üretme siyasetimizin somut bir örneği duruyor. Kendi ülkesini yabancılara şikayet edenlere, kendi halkına silah çekenlere, kendi insanının kanını dökenlere verdiğimiz en güzel cevap işte, bu muhteşem eserdir. Ilısu Barajı'ndan esecek barış, kardeşlik, refah ve huzur rüzgarı inanıyorum ki asırlar boyunca bu topraklarda dalga dalga kendini hissettirecektir."

"Tesisin ekonomimize yıllık katkısının 2,8 milyar lira olmasını bekliyoruz"

Cumhurbaşkanı Erdoğan, toplam yıllık enerji üretim kapasitesi 4,1 milyar kilovatsaat olan hidroelektrik santralini ilk etapta 200 megavat gücündeki birinci ünitesinin hizmete alındığını belirterek, şu bilgileri verdi:

"Her ay bir türbini hizmete vermek suretiyle yıl sonuna kadar Ilısu'yu tam kapasite faaliyete geçireceğiz.

Ilısu'nun maliyeti, yeniden yerleşim, tarihi ve kültürel varlıkların korunması, inşaatı ve diğer harcamalarıyla birlikte toplamda 18 milyar lirayı buldu. Barajın inşası konusunda en çok istismar edilen Hasankeyf başta olmak üzere tüm tarihi ve kültürel varlıklar özenle korunmuştur. Sadece bu tür çalışmalar için 200 milyon liralık bir kaynak kullanılmıştır. Bu tesisin ekonomimize yıllık katkısının ise 2,8 milyar lira olmasını bekliyoruz. Temel de yüksekliği 135 metre, toplam su depolama hacmi 10,6 milyar metreküp olan Dicle Nehri'ne taktığımız bu nadide gerdanlık, GAP'ın da en önemli unsurlarından biridir."

Eserin 1.200 megavatlık toplam kurulu gücüyle Türkiye'nin en büyük 4'üncü ve dolgu hacmi bakımından da 2'nci barajı olduğunu kaydeden Erdoğan, "Beton kaplı kaya dolgu baraj tipinde ise Ilısu, dünyada bir numaradır. Burada toplanan suları yakında inşa edeceğimiz Cizre Barajı'na bırakarak hem 1,1 milyar kilovatsaat enerji üretecek hem de 765 bin dekar araziye sulayabileceğiz. Şimdi buradan sesleniyorum, 'Çiftçilere ne yaptınız?' İşte bütün bu arazileri sulamak suretiyle o suya hasret topraklar çiftçinin gönlüne su serpmiştir. Ne yaptığımızı anladın mı Bay Kemal?" diye konuştu.

"Geçtiğimiz 18 yılda toplam 8 bin 362 tesisi ülkemize kazandırdık"

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Geçtiğimiz 18 yılda toplam 8 bin 362 tesisi ülkemize kazandırdık. Türkiye, 2002 yılında 276 baraja sahipti. Biz buna 585 baraj daha ekledik. Ana muhalefetin başı konuşuyor, israftan bahsediyor, bu yatırımlar mı israf?" dedi.

Erdoğan, Ilısu Barajı'nın, en büyük faydayı görecektir olan Diyarbakır, Batman, Mardin, Siirt ve Şırnak'taki vatandaşlara hayırlı olmasını diledi.

"Herhalde terör örgütleri bu sudan da nasibini almazlar diye düşünüyorum." diyen Erdoğan, onların bu barajları kullanım emellerinin farklı olduğuna dikkati çekti. Erdoğan, Türkiye'nin Cumhuriyet tarihi boyunca siyasi ve sosyal tartışmaların içinde kaybolup giderken çağın temel hizmetlerinden mahrum kalan milletin çok büyük acılar çektiğini anlattı.

"Hiçbir alanı ihmal etmedik"

Bundan 18 yıl önce Türkiye'yi demokraside ve ekonomide dünyanın en ileri ülkeleri arasında yükseltme azmi ile yola çıktıklarında birilerinin birkaç yıl iktidarda kalıp gideceklerini düşündüğüne vurgu yapan Erdoğan, şöyle konuştu: "Ama biz planlarımızı, programlarımızı, hedeflerimizi çeyrek asırlık, yarım asırlık, bir asırlık dilimlere göre yaparak geçmişten beri tüm siyasetçilerin teslim olduğu kısır döngüyü kırdık ve dedik ki eğitim, sağlık, adalet, emniyet. Bu dört temel taş üzerinde Türkiye'yi yükselteceğiz ve buna daha sonra ulaşımı ilave ettik, tarımı ilave ettik ve bunlarla beraber güçlenen bir Türkiye'yi inşa ettik."

Erdoğan, milletin de her seçimde artan bir oranda destek vererek kendilerine doğru istikamette yürüdüklerini gösterdiğini belirterek, sadece 18 yılda kendilerinden önceki 79 yılda yapılanların tamamının kimi alanlarda 5 katı, kimi alanlarda 10 katı ve daha fazlasını hizmet üretmeyi başardıklarını ifade etti. Demokrasilerini güçlendirirken ekonomilerinin altyapısını da makro düzeyde dünyanın en üst ligine çıkma hedefine uygun seviyelere getirdiklerini vurgulayan Erdoğan, eğitim, sağlık, adalet ve emniyet temelinde ülkeyi kalkındırırken ulaşımdan tarıma, enerjiden turizme hiçbir alanı ihmal etmediklerini kaydetti.

"Biz Cumhur İttifakı olarak dimdik bu yolda yürüyeceğiz"

Cumhurbaşkanı Erdoğan, bunun en somut örneklerini sulama ve enerji yatırımlarında görmenin mümkün olduğuna dikkati çekerek, şöyle devam etti: "Geçtiğimiz 18 yılda toplam 8 bin 362 tesisi ülkemize kazandırdık. Türkiye, 2002 yılında 276 baraja sahipti. Biz buna 585 baraj daha ekledik. Ana muhalefetin başı konuşuyor, israftan bahsediyor, bu yatırımlar mı israf? 79 yılda bunların nesî vardı. Bunların üzerine inşa ettiklerimiz ortada. Şunu bir defa unutmamalıyım, gözünüz vardır görmezsiniz o ayrı mesele, diliniz vardır gerçekleri hakikatleri konuşmazsanız o da ayrı bir mesele ama bilirsiniz ki bu millet, bu gerçeklerin hepsini görüyor. Benim çiftçi kardeşim bu inşa ettiğimiz barajları görüyor. Önümüzde inşallah Peyderpey onları da göreceksin Bay Kemal ve diğer muhalifler ama Cumhur İttifakı'nı burada bir kenara koyuyorum. Biz Cumhur İttifakı olarak dimdik bu yolda yürüyeceğiz."

17 baraj açılışını daha yapacağız ve bunları belki bir ay arayla belki daha kısa ama süratle bunların da açılışını yapıp inşallah bu yaz özellikle bu konuda bir zenginlik dönemi olacak. Enerjide, suda."

"Hep birlikte çok çalışarak yeni döneme hazırlanacağız"

Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "Ülkemizde ekilmemiş tek karış toprak, harekete geçirilmemiş en küçük bir potansiyel bırakmadan hep birlikte çok çalışarak yeni döneme hazırlanacağız." dedi.

Erdoğan, Türkiye'nin 2002 yılında 97 hidroelektrik santraline sahip olduğunu, buna 584 hidroelektrik santrali daha eklediklerini belirtti.

Erdoğan, "Bu ne demektir biliyor musunuz? Yenilenebilir enerjide Türkiye, dünyada devrim gerçekleştiren ülkelerin başında gelen ülkelerden bir tanesidir." diye konuştu.

Türkiye'nin 2002 yılında 228 sulama göletine sahip olduğunu, buna 385 gölet daha eklediklerini aktaran Erdoğan, Türkiye'nin 2002 yılında 84 içme suyu tesisine sahip olduğunu, buna 247 tesis daha ekleyerek ülkeye 4,5 milyar metreküpe yakın sağlıklı içme suyu kazandırdıklarını söyledi.

Türkiye'nin 18 yılda, 18 milyon dekar araziye daha sulamaya açarak, üretimini katladığını, bereketlendirdiğini, aynı başarılı fotoğrafı tüm hizmet ve yatırım alanlarına teşmil etmenin mümkün olduğunu anlatan Erdoğan, bitenlerin yanı sıra halen inşası süren, tamamlanmak üzerinde olan ve proje aşamasında olan pek çok yatırımın bulunduğunu belirtti.

Sadece 2020 yılında inşası tamamlanan 403 tesisi hizmete sunmayı planladıklarını ifade eden Erdoğan, hizmete alacakları bu yatırımların ülkeye katkısının zirai gelirden 14 milyar lira, enerjide 28,5 megavat kurulu güç, taşkın korumada 4,5 milyon dekar, içme suyunda 4,5 milyon metreküp, toplulaştırmada 4,2 milyon hektar olduğunu, hepsinin resmi açılışlarını önümüzdeki haftalar ve aylar içinde Peyderpey gerçekleştireceklerini kaydetti.

AĞRIYI AZALTAN TERMAL SU TEDAVİSİ

Termal su tedavisi sayesinde şiddetli ağrılar azalır, bağışıklık sistemi güçlenir, hormonal denge sağlanır. Eklem ağrıları yok olur ve psikolojik açıdan sağlık geri kazanılır.

Binlerce yıldır Anadolu topraklarında hüküm süren uygarlıkların ortak kültürlerinden bir tanesi de kaplıca kültürüdür. Antik çağlardan beri Anadolu'da sosyal, ekonomik, toplumsal faaliyetlerin odağında hep su olmuştur. Özellikle de bugün termal diye adlandırdığımız kaplıca ve hamam geleneği çok önemsenmiştir. Kaplıca ve hamamlar, Bizans ve Roma döneminde günlük hayatın bir parçası olarak, özellikle kadınların toplandığı, eğlendiği ve şifa bulduğu merkezler durumundaydı.

Kaplıca ve hamam kültürü

Yani temizlik, dinlenme, iş toplantısı yanında tıbbi tedavi merkezleri olarak da görev görmekteydi. Eski hekimlerden Hipokrat ve Galen, su tedavilerini çok önemsiyor ve uyguluyorlardı. Türkler Anadolu'ya geldiklerinde Romalıların banyo gelenekleriyle yüzleşmişlerdir. Romalıların su kültürünü Türkler de benimsemiş bu uygulamaları farklılaştırarak yeni bir kaplıca ve hamam kültürü oluşturmuşlardır. Selçuklular hamam inşaatlarını bir proje kapsamında sürdürürken, Osmanlı çok daha profesyonel anlamda hamam inşaatlarını yaygınlaştırmıştır. Sıcak suyun çıktığı hemen her bölgede kaplıca tesisleri inşa edilmiştir. 16. ve 18. yüzyıllar hamam ve kaplıcaların en yaygın olduğu çağdır.

Bilimsel ispatı var

Hamam, ısıtılan soğuk su kaynaklı iken kaplıca, termal ve mineralli su kaynaklı yapılardır. Eskiden efsane olarak hastalıklara iyi geldiği düşünülen mineral yoğunluklu termal suların tedavide kullanılabileceği bilimsel çalışmalarla ortaya konulmuştur. Hatta birçok ülkede sağlık sigortası kapsamında ücreti ödenen tedaviler listesinde yer almaktadır.

Hangi hastalıklarda etkili?

- Osteoartritler (kireçlenmeler)
- Romatoid artrit (iltihaplı romatizma)
- Fibromiyalji (yumuşak doku romatizması)
- Ortopedik problemler: Ameliyat komplikasyonları, kırık sekerleri
- Spor yaralanmaları
- Kas hastalıkları
- Nörolojik hastalıklar
- Mekanik ağrılar (bel-boyun)
- Psikolojik ağrılar

Bol bol sıvı alınmalı

- Günde 2 kez alınmalı
- Kürden önce mesane ve bağırsaklar boşaltılmalıdır
- İlk uygulama kahvaltıdan önce aç karnına veya kahvaltıdan bir saat sonra
- İkinci uygulama akşam yemeğinden 2 saat önce olmalıdır
- Kür esnasında hareketsiz olunmalıdır. Hareket ederse mineral ve gaz emilimi artacağından dolaşım yüklenmesi olabilir
- Haftada bir gün tedaviye ara verilir
- Hastalar yeterli derecede sıvı-su almalıdırlar
- 2-3 haftalık tedavi süresi yeterlidir.

Kimlere önerilmez?

- Ateşli hastalıklar, sistemik enfeksiyon geçirenler
- Ağır anemi (kansızlık)
- İltihaplı romatizmaların alevlendiği dönemler
- Kanseri hastaları
- Kanamalı hastalıklar
- Kadınlarda adet dönemleri, gebelik ve doğum sonrası
- Ağır organ hasarı olan hastalıklar (kalp, akciğer, böbrek, karaciğer)
- Açık yaralar
- Sara hastaları ve akıl hastaları
- Aşırı kilolu hastalar
- Tansiyonu çok yüksek olanlar
- Yakın zamanda kalp krizi geçirmiş hastalarda termal uygulama yapılmamalıdır.

Süre önemli

Kaplıca tedavisinden sağlıklı bir sonuç elde etmek için hekiminizin tavsiyelerine uymanız gerekmektedir. Banyo saatleri, ne kadar suda kalınacağı ve kaç gün devam edileceği gibi hususları doktorunuz belirlemelidir.

Kaplıca tedavisi: Balneoterapi

Kaplıca kelimesi, ılıcanın üzerine bir hamam yapılması sonucunda ortaya çıkan yapının kaplı-ılıca biçiminde tanımlanmasından kaynaklanmaktadır. Zamanla ifade kolaylığı olarak dilimize kaplıca şeklinde yerleşmiştir. Yeraltından gelen sıcak madensel suların tedavi edici özelliklerinden havuz ya da banyo şeklinde yararlanılan tedavilere denilmektedir. Fizik tedavisi hidroterapi kapsamında değerlendirilebilir. Kaplıcalar doğal şifa kaynağı merkezlerdir. Hemen her yöremizdeki kaplıcalar-daki mineralli sıcak sular, fiziksel ve kimyasal özellikleri bakımından farklılıklar gösterir.

Romatizmal hastalıkların çaresi

Kaplıca suları karbonatlı, sülfatlı, demirli, tuzlu, kükürtlü, karbondioksitli, iyotlu veya radyoaktif maddeli olabilir. Bu çeşitlilik hastalıkların tedavisinde de önem arz etmektedir. Bazı kaplıcalar cilt hastalıklarına iyi gelirken, bazıları romatizmal hastalıkların tedavisinde daha ön plana çıkmaktadır. Bu durum göz önüne alındığında kaplıca seçimini gelişigüzel yapmamamız gerekir. Eğer tedavi olmak istiyorsak hangi kaplıca'yı tercih edeceğimiz konusunda doktorumuza danışmalıyız. Yıllardır öncülüğünü Balçova Termal Tesisleri'nin yaptığı sistem yaygınlaşmakta turistler için cazibe merkezi olmaktadır.

Bu bağlamda İstanbul'da da Tuzla Kaplıcaları dönüştürülerek bu tarzda bir uygulamayla hizmet vermeye başlamıştır.

Toksin atımına yardımcı olur

- Ağrıları azaltmak, kas spazmlarının çözülmesi
- Bağıışıklık sistemini güçlendirmek
- Genel sağlığı düzeltmek
- Sinirsel ve hormonal dengenin sağlanması
- Kan dolaşımında artma, solunumun hızlanması
- İç organ işlevlerinde artma
- Vücut ısısında artış, terleme (toksinlerin atılması)
- Vücut ve eklem hareket kabiliyetlerinde artma
- Psikolojik rahatlama
- Sakatlıklara engel olmak kaplıcaların faydaları olarak özetlenebilir.

Zengin mineral kaynağı

Maden sularının yeryüzüne çıktığı kaynağa kaynarca denilir. Derinlerde oluşan sular yeryüzüne çıkarken karşılaştıkları mineralleri, tuzları, gazları ve radyoaktif maddeleri eriterek bünyelerine katarlar. Derinlerden gelen ve mineralleri eritmiş sıcak sular buharlaşarak ya da sıcak su olarak toprak üstüne çıkmaktadır. Termal su olarak da bilinen bu kaynakların özelliği zengin volkanik mineraller içermesidir.

600 YILLIK ANIT AĞAÇ KÖYLÜNÜN GEÇİM KAYNAĞI

Sinop'un Erfelek ilçesinde anıt ağaç olarak tescillenen 600 yıllık kestane ağacı, orman köylüsünün geçim kaynağı olmayı sürdürüyor.

Erfelek ilçesinin gür ormanlarla kaplı Salı köyü sınırları içerisinde yer alan tahmini yaşı 600 olarak belirlenen kestane ağacı 2008 yılında Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu tarafından "anıt ağaç" olarak tescillendi.

Aradan geçen 600 yıla rağmen orman köylüsünün geçim kaynağı olmaya devam eden kestane ağacı, köylüler tarafından aynı zamanda ata yadigarı olarak da görülüyor.

Salı köyü sakinlerinden Emrah Aydın, köylerindeki tek "anıt ağaç" olan kestane ağacına yöre halkı olarak ellerinden geldiğince sahip çıkmaya çalıştıklarını söyledi.

Ağacın son yıllarda bölgede çok yaygın olan kestane kanseri hastalığına yakalandığını ancak ilgili kurumlarca yapılan çalışmalarla kurumaktan kurtarıldığını anlatan Aydın, "Eski haline göre biraz küçüldü. Ama yine de bilinene göre 600 yıldır meyve vermeye devam ediyor." dedi.

BU AĞAÇ BİZİM TARİHİMİZ

Aydın, devletin yanı sıra köylüler olarak ağacın korunmasına yönelik her türlü özenu gösterdiklerini, ata yadigarı olarak gördükleri ağacı kendilerinden sonra gelecek nesillere aktarmak arzusunda olduklarını dile getirdi.

Ağacın çok sayıda ziyaretçisi olduğuna da işaret eden Aydın, şöyle devam etti: "Bu ağaç bizim tarihimiz. 600 yıllık geçmişe sahip. Atalarımız bu ağaçtan meyve yemiş, geçimlerini sağlamışlar. Aradan 600 yıl geçiyor biz de halen geçimimizi sağlıyoruz. Tabii ki tüm ormanlar bize emanet, koruyup kolluyoruz. Ancak anıt ağacımıza daha bir özen gösteriyoruz. Zarar gelmesini istemiyoruz. İnsanlar yurt dışından bile ağacımızı görmeye geliyorlar. İtalyanlar gelip gördüler, hayran kaldılar. Bize düşen görev de ağacımıza gözümüz gibi bakmak." ifadesini kullandı.

Eskiden 200 kilo kestane veren ağacın şimdi 50 kilo kadar kestane verdiğini söyleyen Aydın, anıt ağaç olduğu için kestaneleri yere düştükçe topladıklarını kaydetti.

BEYPAZARI KARAKOCA DOĞAL MADEN SUYU İŞL.LTD.ŞTİ.

CUMHURİYET MAH. İNÖZÜ KALINYOL KÜMEEVLER SOK NO: 89/A BEYPAZARI-ANKARA/ TÜRKİYE

TEL: 444 3 223

FAX: +90312 762 74 49 / 762 74 47

E-POSTA: beypazarı@beypazarimadensuyu.com.tr - info@beypazarimadensuyu.com.tr

ORMANLAR YERYÜZÜNÜN EN ÖNEMLİ KARBON YUTAKLARIDIR

Dünyanın akciğerleri olan ormanlar, biyolojik yaşamın devamını sağlamada kilit taşı. Günden güne orman alanlarının azalması küresel emisyon artışını da hızlandırıyor. Yaşamın devam etmesi için ormanların önemini hep dile getirsek de gerçek hayatta ormanların kıymetini pek de bilmiyoruz. Biz de bu kapsamda ormanların canlılar için önemini, ülkemiz ormanlarında bulunan endemik türleri ve ormansızlaşmanın sonuçları gibi pek çok konuyu öğrenmek için Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi Öğretim Üyesi Prof.Dr.Necmi Aksoy'la bir röportaj gerçekleştirdik.

Ormanlar olmasaydı yaşam sürebilir miydi? Orman içinde neleri barındırıyor?

Kısaca ormanları, "birbirinden farklı ama birbirine bağlı; birlikte yaşayan ekolojik sistemler bütünü" olarak tanımlayabiliriz. Yeryüzünde bitkilerin görülmeye başladığı, 550-600 milyon yıl öncesinden başlayan bir biyolojik yaşam serüveninin önemli bir bölümünü oluşturuyor, ormanlar. İlk ormanlar, bugün çamlar olarak tanıdığımız, kozalaklı bitkilerin ataları olarak kabul edilen; tohumlu eğreltilerin milyon yıl öncesinde kitleler halinde yeryüzünün ılıman ve nemli kesimlerinde geniş alanları kaplamasıyla oluşmuştur.

Orman, oldukça sık bir şekilde bir arada bulunan, olgunluk çağına 5 metre üzerinde boylanan ağaçların meydana getirdiği, geniş alanları kaplayan odunsu bitki topluluklarıdır. Fakat orman, kendini oluşturan ağaç toplumlarından çok daha farklı anlam ifade eder. Çünkü orman, ekolojik bir sistemdir. Sistem ise bir bütünü oluşturan ve bütünün çalışmalarını birlikte sağlayan öğeler, süreçler ve ilişkiler topluluğudur. O nedenle "orman ekosistemini ağaçlarla birlikte diğer bitkiler, hayvanlar ve mikro organizmalar gibi canlı varlıklarla, toprak, hava, su, ışık, sıcaklık gibi cansız çevre faktörlerinin beraberce oluşturdukları karşılıklı ilişkiler dokusunu simgeleyen doğa parçası" şeklinde tanımlarız.

ORMANLAR BİYOLOJİK YAŞAMIN DEVAMINI SAĞLAR

Ormanlar, yeryüzündeki biyolojik yaşamın devamlılığının en önemli ve kilit yapısındaki özelliklerini taşıyan yapılarıdır. Yukarıda bahsetmiş olduğumuz yeryüzündeki biyolojik yaşamın devamlılığını sağlayan, oksijen-karbon ilişkisinde; ormanlar yeryüzünün en önde gelen oksijen üretim kaynakları ve karbon depolama yutaklarının başında gelir. Yeryüzünde 8 milyar hektar olan orman alanı bugün 4 milyar hektar civarına gerilemiş durumdadır. Yeryüzünde bulunan; her yaşam biyomlarında çok değişik yapıda orman formasyonlarına ve tiplerine rastlamamız mümkün. Ülkemizden örnek verecek olursak; üç değişik bitki coğrafyasının buluşma alanında bulunan ülkemiz; kuzeyi Avrupa-Sibirya Flora Alanı kökenli; nemli ve ılıman yapıda karışık yapraklı ormanlara sahip iken; güneyi Akdeniz Flora Alanı kökenli; iğne ve sert yapraklı ormanlara sahiptir. İç, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da ise İran-Turan kökenli; karasal, yüksek dağ ve kurakçıl step formasyonlarına adapte olmuş, iğne, pul ve karışık yapraklı orman formasyonları bulunur.

DÜNYA ORMAN ÜRÜNLERİ TİCARETİNİN TOPLAM DEĞERİ YAKLAŞIK +250 MİLYAR DOLAR

Ormanlar canlılar için -insan, hayvan ve bitki açısından ne ifade ediyor?

Ekolojik bir sistem olan ormanların en önemli canlı kısmını bitkiler ve hayvanlar oluşturur. Bitkiler ve hayvanlar için ise ormanlar; yaşadıkları alan, yuva demektir. Ormanlar, yeryüzündeki karasal biyolojik çeşitliliğin yüzde 80'ini barındırır.

Ormanlar başta bitkiler ve hayvanlar için bir yaşam alanı ya da yuva olarak gözükmese de aslında makro anlamda veya gözle görünmeyen fonksiyonları içerisinde; insanların yeryüzünde yaşamasını ve hayatını sürdürebilmesinde en önemli doğal kaynak rezervlerinin başında gelir. Ormanlar dünyada 1.6 milyar, ülkemizde ise 7 milyon insanın geçim kaynağı ve gündelik yaşamının ihtiyacı olan kaynakları sağlar. Orman ürünleri ticaretinin dünyadaki toplam değeri yaklaşık 250 milyar dolar iken; ormancılık sektörünün yarattığı toplam katma değer 500 milyar dolar civarında olduğu tahmin edilmektedir.

2020 YILI HEDEFİ YERYÜZÜNDEKİ ORMAN ALANLARININ YÜZDE 20'SİNİN KORUMAYA AYRILMASI

Ormanlar hem bitkiler, hem hayvanlar hem de insanlar için yeryüzündeki yaşamın sürdürülebilmesinin en önemli kaynaklarından birisidir. Brezilya'nın Rio kentinde, Haziran 1992'de gerçekleştirilen Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı'nda, üst düzey devlet adamlarının geniş katılımıyla imzalanan beş temel sözleşmeden biri "Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi"dir. Ülkemizin 1996 yılında taraf olduğu bu sözleşmede: yeryüzünde biyolojik yaşamın sürdürebilmesinde, endemik bitki-hayvan türlerinin korunmasında ve yaşam alanlarının devamlılığını sağlamak için çok önemli adımlar atılmıştır. Özellikle bu sözleşmeden sonra yeryüzündeki orman alanlarının yüzde 12'si biyolojik çeşitliliğin korunması için ayrılmış durumda. Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi kapsamının 2020 yılı hedefi ise yeryüzündeki orman alanlarının yüzde 20'sinin korumaya ayrılması ve biyolojik çeşitliliğinin devamı için mutlak koruma alanlarının devamlılığını ön-görmektedir. Ülkemizdeki orman alanlarının yüzde 4'ünün koruma statüsüne sahip alanlar olduğunu düşündüğümüzde, biyolojik çeşitlilik kaynaklarımızın yaşam alanlarının korunmasında, belirlenen ve taraf olduğumuz uluslararası hedeflerin gerisinde olduğumuz görülmektedir.

AKDENİZ BÖLGESİ ENDEMİZİM DAĞILIMINDA İLK SIRADA

Endemik türlerimiz üzerine bir değerlendirme yapıldığında ormanlarımızla ilgili neler söylenebilir?

Akdeniz Bölgesi 700 endemik türü barındırması ile endemizm dağılımında ilk sıradadır. Bu durum, Toros Dağ silsilesinin Akdeniz'e paralel olarak uzanmasından ve ani bir yükselim yapmasından kaynaklanır. Doğu Anadolu Bölgesi 380, Orta Anadolu Bölgesi 270, Karadeniz Bölgesi 260, Marmara Bölgesi 76, Güneydoğu Anadolu Bölgesi 35 endemik türe sahiptir. Geri kalan 1300 endemik tür ise ekolojik özellikleri birbirine yakınlık gösteren Orta-Doğu Anadolu, Akdeniz-Ege, Karadeniz-Orta Anadolu, Akdeniz-Güneydoğu Anadolu arasındaki bölgelerde bulunur.

Ülkemiz nasıl ki bitki coğrafyası bakımından, yeryüzünün üç flora alanını bünyesinde bulunduruyorsa; aynı zamanda üç büyük biyolojik yaşam coğrafyasının da içinde bulunuyor. Örnek verecek olursak; Kuzey Doğu Anadolu'da bulunan ve tüm Kafkasya Bölgesi ile Hazar Denizi'nin batı ve güneyini kapsayan Kolşik Bölgede, son buzul çağı mirası ve endemik olan doğu ladini ormanları bulunuyor.

Ülkemizde Kaçkarlar Dağları; bu bölgede kalan son buzullarını ve çok sayıda hem ülkemiz hem de Kolşik Bölge endemiğini barındırır. Örnek olarak; poci çalısı, ezenter, kızılbaş yapraklı huş, Kafkas ormangülü, Doğu Karadeniz meşesi gibi odunsu taksonlar verilebilir.

Doğu Karadeniz Bölgesindeki ormanlarda ve orman kenarındaki habitlarda ise, boz ayı, çengel boynuzlu dağ keçisi, Kafkas kara orman tavuğu, Hopa engereği gibi nadir görünen hayvan türleri vardır.

ÜLKEMİZİN YAŞAYAN FOSİL AĞACI: GÜNLÜK AĞACI

Güney Batı Anadolu'da 65-2,5 milyon yıl öncesinden kalma endemik ağaç türümüz olan; ülkemizin yaşayan fosil ağacı olarak tanımlayabileceğimiz; relikt-endemik "Günlük Ağacı" ormanları bulunuyor. Yine aynı bölgede ise Datça hurması akarsu vadilerinin denizle buluştuğu koy düzlüklerinde ve yamaçlarında, kalıntı olarak yayılışını yapmaktadır. Bu bölgede endemik meşe türümüz olan boz pırnal meşesi de maki formasyonu içerisindeki her dem yeşil yapraklı ağaç ve çalı türleri ile karışıma girer.

ANKARA GÖLBAŞI'NDA YANAR-DÖNER ÇİÇEĞİ YOK OLMA TEHLİKESİYLE KARŞI KARŞIYA

İç Anadolu'nun bozkır alanları step karakterli çok sayıda otsu ve odunsu bitki türüne ev sahipliği yapıyor. Bunların başında, Ankara Gölbaşı'nda bulunan yanardöner çiçeği, Beypazarı geveni gibi tehdit altında bulunan bitki taksonlarına örnek verebiliriz. Konya Bozkır'da ise Anadolu yaban koyunun doğal yaşam alanları bulunuyor. Yine benzer step alanlarda yer sincabı gibi hayvan taksonları da yayılış yapmaktadır.

KÜRESEL SERA GAZLARI EMİSYONUNUN YÜZDE 17.4'Ü ORMANSIZLAŞMADAN KAYNAKLANIYOR

**İklim değışikliği son yılların popüler konuların-
dan. Ormanların iklime etkileri nelerdir? Küresel
ısınma ağaç sayısını arttırarak azaltılabilir mi?**

Dünyayı Doğa Koruma Vakfı(WWF) ve Gıda ve Tarım Örgütü(FAO) verilerine göre; ormanlarda hapsedil-
miş olan karbon miktarı, atmosferdekinden daha fazla
(289 Gt). Küresel sera gazları emisyonunun yüzde
17.4'ü ise ormansızlaşmadan ve ormanların bozulma-
sından kaynaklanıyor. Ormanlar, küresel emisyon art-
tışının geri döndürülmesinde en hızlı, en düşük mali-
yetli ve en etkili araç. İklim Değişikliğinin Ekonomisi
konulu Stern Raporuna göre (2006) 2010-2020 ara-
sında sera gazı emisyonlarını yarıya düşürmenin ma-
liyeti yaklaşık 3.7 trilyon dolar.

BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİĞİN İNSAN KAYNAKLI ALTINCI KİTLESEL YOK OLUŞUNUN EŞİĞİNDEYİZ

Ormanlar yeryüzünde en önemli karbon yutaklarının başında gelir. Yeryüzünde karbondioksit artışından kaynaklanan; sıcaklık artışında küresel ölçekte iklim değişimi yaşanacağı öngörülüyor. Günümüzde 1-1.2 santigrat derecelik artışların kayıt edildiği zamanlar yaşamaktayız. Bu sıcaklık artışı 2-3 derece arasında olduğu zaman; yeryüzünde çok sayıda canlı türünü etkileyecek hızlı bir biyolojik yok oluşa doğru gideceğimizi görmekteyiz. Ağaçlandırmalar ile yeni orman sistemleri yaparak, bunları önlemek mümkün. Ancak yerbilimcilerin "antroposen" çağ olarak adlandırdığı bu dönemde; insanoğlunun tekrar doğaya dönüş felsefesi ile doğal alanların korunmasını sağlayarak; doğal kaynakların sürdürülebilirliğini sağlaması gerekiyor. Eğer bu şekilde devam edilirse yeryüzünde insan kaynaklı biyolojik çeşitliliğin altıncı kitlesele yok oluşuna tanıklık etmiş olacağız. Yeryüzünde canlıların türleşme hızı, canlıların yok olma hızının altında kaldıysa biz zaten altıncı büyük yok oluşun eşliğindeyiz demektir.

KARBON EMİSYONUNU KONTROL EDEBİLMEK İÇİN HANGİ AĞAÇLARI DİKMEMİZ GEREKTİĞİNİ BİLMELİYİZ

İklim değişikliği kapımızda, yeryüzünde yüksek karbon birikimi var. Hangi canlıların yok olacağını öngörüp, bunları geleceğe nasıl taşıyacağımız üzerine makro planlar yapmak zorundayız. Karbon emisyonunu belli seviyelerde tutmak için; başta kentler olmak üzere; ağaçlardan nasıl yararlanacağımızı, hangi ağaçları dikmemiz gerektiğini bilmek ve belirlemek zorundayız. Ve bu planlamaları mikro ve makro havzalar bazında oluşturmamız gerekmekte. Yaklaşık 11 bin 700 bitki taksonunun yaşadığı, dünyanın en sayılı biyolojik çeşitliliğinden birine sahip olan, üç önemli flora kuşağının ortasında olan ülkemizde, her bölgeye her ilçeye bir botanik bahçesi planlamamız gerekiyor. Tarım ve Orman Bakanlığı bünyesinde her ilde bulunan kent ormanlarını yine bu kapsamda; "Kent Arboretumları" veya "Kent Doğa Müzeleri" olarak planlayabiliriz. Elimizde bunun için yeterince doğal kaynak ve yetişmiş insan kaynağı bulunuyor. Doğaya ve ormanlarımıza bütüncül bir bakışla bir şekilde bunu yapmazsak doğada neyi kaybettiğimizi ölçme şansımız olamayacaktır. Dünya Botanik Bahçeleri Birliğinin üyesi olan ulusal bir botanik bahçesi, buna bağlı olarak farklı kentlerde kurulacak "botanik bahçeleri", "kent arboretumları", "doğa müzeleri" makro ve mikro hedeflere göre küresel iklim değişikliğinden ve biyolojik çeşitliliğin korunmasına, sürdürülebilirliği sorunlarını çözümede önemli bir rol oynayacaktır.

İstanbul'un ormanlarını “gladyatör” koruyacak

İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü Adalar Orman İşletme Şefliğinde üretilen yaklaşık 10 bin “gladyatör böcek”, çam ormanlarının en büyük düşmanı olan çam kese böceğiyle savaşması ve ekolojik dengenin korunması için Büyükada'daki ormanlık alana bırakılmaya başlandı.

İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü Orman Zararlılarıyla Mücadele Şube Müdürü Ahmet Yasin Çelen, yaptığı açıklamada, çam kese böceğinin çam ormanlarında ibreleri yiyerek zarar verdiği ağaçların büyümesini engellediğini, ağaçları kurutmadığını ancak görüntü kirliliği oluşturduğunu söyledi.

Yine Adalar gibi halkın uğrak mekanlarından olan alanlarda zararlı böceklerin alerjik reaksiyona da neden olduğunu ifade eden Çelen, “Çam kese böceklerinde alerjik tüycükler var. Her böcekte yaklaşık 600 bin adet tüycük bulunuyor. Böcek, tehlike hissettiğinde havaya bu tüycükleri salarak insanlarda kaşıntı gibi alerjik reaksiyonlara neden oluyor.” dedi.

Çelen, çam kese böceğini yiyerek beslenen “gladyatör böcek” adı verilen *Calosoma sycophanta* larvalarının doğada az bulunduğuna dikkati çekerek, popülasyonunun artırılması için bu türün desteklenmesi gerektiğini dile getirdi.

Çam kese böceğinin popülasyonunun denge altında tutulması, zarar eşiğinin aşağıya çekilmesi için biyolo-

jik mücadele yapıldığını vurgulayan Çelen, Antalya'da doğal ortamından toplanan anaç *Calosoma sycophanta* larvalarının Büyükada'da bulunan laboratuvara getirilerek çoğaltıldığını anlattı.

MESİRE YERLERİNE BIRAKILIYOR

Ahmet Yasin Çelen, “Biyolojik mücadele kapsamında yapılan üretimle zararlıyı kendi zararlısıyla yok ederek popülasyonu denge altına almaya çalışıyoruz. Laboratuvarda ürettiğimiz gladyatör böcekleri doğaya salıyoruz” diye konuştu.

Adalar Orman İşletme Şefliği'ndeki laboratuvarda yılda 10 bin adet gladyatör böcek üretildiğini belirten Çelen, şöyle devam etti:

“İlk etapta salınmak için üretilen 4 bin civarında böceğimiz hazır. Bunların bir kısmını doğaya saldık. 15 gün içerisinde de bu yıl üretilen 10 bin böceği doğaya salmış olacağız. Yılda bir kere, yaklaşık 2 ayda üretilen gladyatör böceği bu mevsimde doğaya salıyoruz. İhtiyaç duyulan özellikle piknik ve mesire yerlerinde, halkın bulunduğu ormanlık alanlara bu böceği bırakıyoruz. 2005'ten beri laboratuvarda üretim çalışmalarımız devam ediyor. Toplamda 153 bin *Calosoma sycophanta* larvasını üreterek İstanbul'daki ormanlara bıraktık.”

DOĞAL MADEN SUYU

Since 1926

Sparkling Natural Mineral Water

Kızılay Merkez Adres:
Sütlüce Mh. İmrahor Cd. No:28Beyoğlu/İstanbul
Tel: 0212 263 18 68

BEŞ HAVZA İÇİN SU YÖNETİM PLANI HAZIRLANDI

Su kaynaklarının kullanıcılar arasında adil ve dengeli bir şekilde paylaşılması her geçen gün daha da önem kazanıyor. Sürdürülebilir bir korumakullanma dengesi gözetilerek ülkemizin su kaynaklarının “havza esaslı su yönetimi” ile nasıl gelecek kuşaklara aktarılacağı konusunu Su Yönetimi Genel Müdürlüğü Genel Müdür Yardımcısı Dr. Yakup Karaaslan ile değerlendirdik.

Havza esaslı su yönetimi nedir?

Havza: su toplama alanı olarak tanımlanır. Nehir havzalarında su ayırım çizgisinden denize aktığı noktaya, kapalı havzalarda ise suyun toplandığı nihai noktaya kadar suyun toplanma alanıdır. Günümüzde, etkin ve sürdürülebilir bir su yönetiminin sağlanması amacıyla havza esaslı su yönetimine geçiş çalışmaları sürdürülmektedir. Havza esaslı su yönetimi sayesinde su kaynaklarının korunması, su kalitesi ve miktarında kötüleşmenin önlenmesi ve iyileştirilmesi hedeflenmektedir.

Havzanın bütünü ele alındığında: havza birçok farklı idari sınırı ve farklı sektörü içerir. Bu sebeple, su kaynaklarının korunması amacıyla karar alınması ve uygulamanın gerçekleştirilmesi için havza esaslı su yönetimi, paydaşların katılımı ve koordinasyonu temin edilerek hazırlanan planlamayı içeren bir yapı sunmaktadır.

Su kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması noktasında nasıl bir havza yönetim planı uygulanmaktadır veya uygulanacaktır?

Bir havzadaki su kaynaklarının ve canlı hayatının korunması ve bozulmanın önlenmesi amacıyla su kaynakları için sürdürülebilir bir koruma-kullanma dengesi gözetilerek havzanın tamamını esas alan nehir havza yönetim planları hazırlanmaktadır.

Yer üstü ve yer altı suyu kütlelerinde su durumunu belirlemek amacıyla bir yıl süresince biyolojik, fizikokimyasal, hidromorfolojik ve kimyasal izleme çalışması gerçekleştiriliyor. Çevresel hedefler de belirlendikten sonra su kütlelerinin miktar ve kalitesinin iyileştirilmesi için tedbirler programı hazırlanıyor.

Bugüne kadar beş adet havza (Büyük Menderes, Meriç Ergene, Susurluk, Konya ve Gediz) için nehir havza yönetim planı hazırlandı. Altı adet havzanın (Akarçay, Batı Akdeniz, Yeşilirmak, Burdur, Kuzey Ege ve Küçük Menderes) ise nehir havza yönetim planı hazırlık çalışmaları devam ediyor. Geri kalan havzalar için nehir havza yönetim planlarının 2023 yılına kadar tamamlanmasını hedefliyoruz. Tamamlanmış olan nehir havza yönetim

planları, Su Yönetimi Koordinasyon Kurulu tarafından onaylandıktan sonra yürürlüğe girecektir.

Sektörel Su Tahsis Planları ile de havza ve sektörel alt havza ölçeğinde her sektörün (içme-kullanma, çevre, tarım, enerji, sanayi) ihtiyacı olan suyun, ekonomik, sosyal ve çevresel açıdan analiz edilerek, adil bir şekilde geleceğe yönelik (1, 5, 10 ve 20 yıllık) planlanması yapılmaktadır. 2023 yılına kadar tüm havzalarda sektörel su tahsis planı hazırlanmasını hedefliyoruz. 2023 yılından sonra Nehir Havzası Yönetim Planları çatısı altında Sektörel Su Tahsis Planları birleştirilecektir.

SEKTÖREL SU TAHSİS PLANLARINA GÖRE SU DAĞITIMI YAPILACAK

Havza yönetim planlarının uygulanması ile tarımsal sulamada ne gibi değişiklikler olacaktır?

Nehir havza yönetim planları kapsamında, iyi tarım uygulama kodlarının uygulanması, sulama sistemlerinin modernizasyonu, sektörel su tahsis planlarının hazırlanması, suyun verimli kullanımının artırılması yer alıyor. Bu sayede, suyun sulamada daha verimli kullanılmasının yanı sıra daha iyi kaliteye sahip sulama suyunun elde edilmesi planlanmaktadır. Yer üstü suları için alınması ön görülen söz konusu önlemler ile yer altı sularındaki su çekiminin azalması sonucunda, yer altı suyu seviyeleri de yükselecektir.

Sektörel su tahsis planları: iklim değişikliğinin su kaynaklarına etkisi dikkate alındığında, su yönetimi stratejilerinin belirlenmesinde önemli araçlardan biri olacaktır.

HAVZANIN BÜTÜNÜ BİRLİKTE ELE ALINDIĞI BİR PLANLAMA YAPILMASI ZORUNLU

Su kaynaklarının havza yönetimine göre kullanılmasının avantajları ve dezavantajları nelerdir?

Nüfus artışı ve sanayileşme ile birlikte gıda talebinin ve dolayısı ile suya olan talebin artması, iklim değişikliği sebebi ile yağış ve sıcaklık rejimlerinin değişmesi sonucu su kaynaklarının kullanıcılar arasında adil ve dengeli bir şekilde paylaşılması her geçen gün daha da önem kazanmaktadır. Bu sebeple, ülkemizin gelişimi için en önemli hususlardan biri 'Su Kaynaklarının Havza Esaslı Yönetimi'dir. Böylelikle, hem suyun sürdürülebilir yönetimi sağlanır, hem de koruma – kullanma dengesi gözetilmiş olur.

Su kaynaklarının havza bazında yönetimiyle: su kullanımından elde edilecek fayda en üst seviyeye çıkarken; su kaynaklarının kirlenmesini de önlemiş olursunuz. Su kaynakları daha verimli ve uzun vadede kullanılabilirken su tahsisi ise adaletli ve sürdürülebilir olur. Yine suya olan talebin artması sonucu su kaynakları üzerinde oluşan stres azalır ve en önemlisi de yer altı suyu seviyesinde iyileşmeler meydana gelir.

Suyu havza bazında yöneterek suyun sürdürülebilir kullanımı sağlanmaktadır. Kararların ve uygulama esaslarının belirli bir koordinasyon ve planlama içerisinde belirlenmemesi halinde suyun yönetimi neredeyse imkânsız hale gelmektedir. Suyun kullanımında yer alan paydaşların çokluğu ve havzaların fiziki büyüklüğü göz önüne alındığında: fiziki, sosyal ve ekonomik açıdan oldukça büyük bir yapıyı birlikte yönetme gereği oluşmaktadır.

Bu sebeple etkin bir su yönetiminin gerçekleştirilebilmesi için havzanın bütününe birlikte ele alınarak bir planlama yapılması zorunludur.

Havza yönetim planlarına göre su tahsis uygulamaları nasıl takip edilecek?

Gelecekte karşılaşılması muhtemel kurak şartlara göre oluşturulan farklı senaryolarda belirlenen sektörel su tahsislerine uygun bireysel su tahsislerinin yapılması önem arz ediyor.

Eylem planı takibi için havzadaki su kullanımlarının ölçülmesi ve plana uygun bireysel tahsislerin yapılması gerekmektedir. Halihazırda çalışmaları devam eden Milli Su Yönetimi Sisteminin tamamlanarak faaliyete geçirilmesi bu bakımdan önem arz ediyor. Ayrıca Bakanlık havza bazında sektörel su tahsis planlarını hazırlayacak, DSİ ise bu planlara uygun bireysel tahsisleri yapacaktır.

Su kaynaklarının kullanımı noktasında dünyada buna benzer uygulamalar var mı?

İngiltere, Avustralya, İspanya, Fransa gibi ülkelerde ulusal seviyede politikalar belirlenmekte, yönetsel ve teknik araçlar kullanılarak (izin, lisanslama, kayıt, optimizasyon) planlama çalışmalarının etkinliği ve takibi sağlanmaktadır.

Nehir havza yönetim planları ise 2000 yılında yürürlüğe girmiş olan Su Çerçeve Direktifi hükümlerince tüm Avrupa'da hazırlanmaktadır. Amerika dahil dünyanın büyük bir kısmında su kaynaklarını korumak amacıyla Nehir Havzası Yönetim Planlarına karşılık gelen entegre havza yönetim planları hazırlanmaktadır.

ARIYLA GÜÇLENEN HAYATLAR İÇİN KURULAN BAL ORMANLARI

Orman Genel Müdürlüğüne bağlı Zonguldak Orman Bölge Müdürlüğünde bugüne kadar bal üretimini arttırmak ve arıcılığa destek olmak amacıyla Bartın ilinde 1.892 ha alanda 9 adet, Karabük ilinde 1.146 ha alanda 5 adet, Zonguldak ilinde 649 ha alanda 7 adet olmak üzere toplam 3.687 ha alanda 21 adet Bal Ormanı Tesis edilmiştir. Bal ormanlarında yollar, arı konaklama yerleri, çeşmeler, su isale hatları, kameryeler yapılarak, ıhlamur, kestane, akasya gibi arıcılığa yönelik fidanlar dikilmiştir.

Bölgede arıcılığın gelişmesi ve arıcıların daha iyi gelir elde etmesi için çalışmalar sürüyor.

Bal Ormanlarında bu güne kadar kestane, ıhlamur, akasya, yabani erik, kızılıçık, üvez, muşmula, yabani elma gibi bol miktarda ve kaliteli bal üretimine katkısı bulunan türlerden oluşan toplam 105.000 adet fidanı toprakla buluşturuldu. 2020 yılında Bartın ve Ereğli İşletme Müdürlüğünde 2 adet Bal ormanı Tesisi kurulacaktır. Ayrıca Bölge Müdürlüğünce 2016 yılında Karadeniz Ereğli Orman İşletme Müdürlüğü hudutlarında 130 ha. alanda tesis edilen Suludere Bal Vadisi projesi revize edilecektir. Suludere Bal Vadisinde her yıl 30 ayrı noktada arıcılar konaklamakta ve her yıl yaklaşık 1500 adet kovan kapasitesi ile kestane balı başta olmak üzere bal üretimi yapmaktadır. Yeni konaklama alanlarının tesis

edilmesi ve mevcut konaklama alanlarının imkânlarının iyileştirilerek kapasitelerinin artırılması için Bal Ormanı Projesi revize çalışmaları başlatılmış ve hazırlıklara devam edilmektedir.

Arıyla Güçlenen Hayatlar Projesi

Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP) kapsamında, toplumun dezavantajlı kesimlerinin ekonomik ve sosyal hayata daha aktif katılmalarını sağlamak amacıyla hazırlanan BAKKA (Batı Karadeniz Kalkınma Alanı) destekli olarak projelendirilmiş olup proje onaylandığı takdirde Bartın Üniversitesi ve Zonguldak Orman Bölge Müdürlüğü tarafından ortaklaşa yürütülecektir.

Proje de temel gaye; Bartın ilinde bulunan arıcılara nitelikli bal üreticiliği hususunda eğitim verilerek sertifika almalarının sağlanması, ardından Bartın ilinde projelendirilen bal ormanlarında konaklama imkânlarının iyileştirilmesi, kovan temini dahil olmak üzere desteklenerek, arıcıların Bal Ormanlarında konumlandırılmasıdır. Orman Genel Müdürlüğü tesis ettiği Bal Ormanları ile arıcılığın gelişmesi ve arıcıların daha iyi gelir elde etmesi için çalışmaya devam ediyor.

OBAM

TERMAL RESORT OTEL & SPA

Demirbaşlar Petrol Ltd. Şti. bünyesinde, Balıkesir'in Sındırgı ilçesinde kurulan Obam Termal Otel, doğal yaşam şartlarını bozmadan, huzur ve rahatlık arayan tüm misafirlerine hayallerindeki tatili yaşatabilmek için kurulmuştur.

Otelimiz, toplamda 92 oda olup bunların 58'i standart oda, 24'ü villa süit oda, 8'i süit oda ve 2'si engelli oda olarak hizmet veriyor. Dört mevsim doğası ve dört dörtlük tatil anlayışıyla, Sındırgı Hisaralanı mevkiinde 50.000 m2 açık, 12.500 m2 kapalı alanda kurulu olan Obam Termal, gerek tesislerindeki kalite anlayışı, gerekse hizmetleri konusunda verdiği hassasiyet ile huzurlu bir tatil yaşatmayı hedefliyor. Otelimiz, yönetim anlayışı olarak da oldukça modern, açık fikirli, müşteri dostu ve kaliteden taviz vermeyen bir düşünce yapısını benimsiyor.

Obam Termal, muhteşem bir doğaya sahip. Kızıl çam ormanlarının kuşattığı ve yeşilin bin bir renginin hakim olduğu bu manzarayı, eşsiz travertenler ve Simav Çayı üzerindeki göl manzarası kusursuz bir tabloya dönüştürüyor. Özgün mimarisi doğayla bütünleşiyor; kış aylarındaki göl manzarasına yılın on iki ayındaki orman manzarasını da katıyor. Obam Termal, hem yalnız kalarak sükunet bulmanız; hem de sosyalleşerek eğlenebilmeniz için detaycı bir yaklaşımla projelendirilmiştir.

Kaynağından doğal ortamda yeryüzüne çıkan 98 derece şifalı termal kaplıca suyu beden ve ruh sağlığını zinde tutuyor. Sahip olduğu tüm bu ayrıcalıklarla Obam Termal Resort Otel & Spa, hayatın telaş ve stresinden arınarak moral, huzur ve sağlık depolayacağınız kusursuz bir tatil vaadiyle sizleri çağırıyor.

OBAM
TERMAL RESORT OTEL & SPA

(0266) 541 10 10
Sındırgı Simav Yolu 17. Km Hisaralan Kaplıcaları Mevkii, 10330
Sındırgı / BALIKESİR

ÜLKEMİZİN EN BÜYÜK YIRTICI KUŞU KARA AKBABA

Dünya çapında ve ülkemizde sayısı hızla azalan Kara Akbaba, Tarım ve Orman Bakanlığınca özenle korunan bir türdür. Boynunu çevreleyen geniş yakası ve vücudunu kaplayan uzun koyu kahverengi tüyleriyle tıpkı Orta Çağ keşişlerini andırır. Bu nedenle de Latince olarak *Aegypius monachus* yani "keşiş akbabası" olarak isimlendirilen Kara Akbaba, Türkiye'de dağılım gösteren dört Akbaba (Sakallı Akbaba, Küçük Akbaba, Kızıl Akbaba, Kara Akbaba) türünden biridir.

Kara Akbaba, Türkiye'deki yırtıcı kuşların en irisidir. Koyu kahverengi tüy deseni ile diğer Akbaba türlerinden kolaylıkla ayrılır. Dünyadaki on beş Akbaba türünden biri olan Kara Akbaba'nın ortalama kanat açıklığı erkek bireyde 255 santimetre, dişi bireyde 295 santimetre, ortalama uzunluk (gaga – kuyruk) erkek bireyde 100 santimetre, dişi bireyde 110 santimetre ve ağırlıkları ise erkek bireyin 7 -11,5 kilogram, dişi bireyin 7,5 -12,5 kilogramdır.

AVRUPA'DAKİ EN BÜYÜK KARA AKBABA POPÜLASYONUNDA İKİNCİYİZ

İspanya'dan sonra Avrupa'daki en büyük Kara Akbaba popülasyonu 50-200 çift ile Türkiye'dedir ve bilinen tüm koloniler Orta-Kuzeybatı Anadolu'dadır. Kara Akbaba'nın Türkiye'de bilinen en büyük popülasyonu ise 22 - 27 çift ile Eskişehir Türkmenbaba Dağları'ndadır. Kızılcahamam Ormanları'nda Soğuksu Milli Parkı ve Kara Akbaba Yaban Hayatı Geliştirme Sahası içerisinde 7-10 çift yaşadığı bilinmektedir.

Ortalama yaşam süresi 30 yıl civarında olan ve tek eşli bir yaşam süren Kara Akbabalar, 5 ile 6 yaşlarında üremeye başlarlar. Yuvalarını genellikle çam(karaçam), meşe veya ardıç gibi büyük ağaçların tepelerinde kurmuş Akbabalar, tek yumurta bıraktığı yuvasında 55 günlük kuluçka dönemi geçirirler. Her iki ebeveyn de kuluçkaya yatar. Yavru bireyler yaklaşık üç-dört ayı yuvasında geçirdikten ve uçuş alışkanlığı kazandıktan sonra yuvadan ayrılır.

Bir çift Akbabanın yıllık besin ihtiyacı yaklaşık 600 kilogramdır. Akbabalar genellikle leşle beslenir. Nadir de olsa kendi avladıkları kurbağa, fare gibi besinlerle de beslendikleri bilinmektedir. Tünemek ve yuvalamak için geniş kaldırma kuvveti olan hava akımlarının sayesinde inişin ve kalkışın kolay olduğu yerleri tercih ederler, havalandıktan sonra ise uzun mesafeler ve yüksek irtifalarda hava hakimiyetini büyük bir ustalıkla kullanırlar. Yerdeki hareketleri de güçlü ve hızlıdır fakat çoğunlukla açık ve serbest alanları tercih ederler. Dünyada olduğu gibi ülkemizde de nesli tehlike altında olan Kara Akbabalar için son yıllarda birçok çalışma yapıldı. Ankara Kızılcahamam'da Kara Akbabaların korunması amacıyla 1.469 hektar alan 4 yıl önce Kara Akbaba Yaban Hayatı Geliştirme Sahası (YHGS) olarak ilan edildi. Ayrıca türün korunması için birçok proje geliştirildi.

TERMA CITY

25 yıllık kaliteli hizmet anlayışının getirmiş olduğu tecrübe ile tatil ve otelcilik sektörlerinin öncüsü konumunda bulunan Karaderili Group'un inşa ettiği Terma City Yalova bölgesi lokasyonun en büyük turistik tesisidir. Selçuklu Dönemi mimarilerinden esinlenerek tasarlanan Terma City teknolojik özellikleri ve sağladığı hizmet seçenekleri ile bölgenin en görkemli yapılarının başında gelmektedir. Konforlu daire konseptleri, spa merkezleri, yüzme havuzları, kongre salonları, toplantı ve düğün organizasyonları için tasarlanmış özel salonları, güzellik merkezleri vb. pek çok aktiviteyi bünyesinde barındıran Terma City hem mimari özellikleri hem de verdiği hizmetler ile bölgenin turizm cenneti pozisyonunda bulunmaktadır.

Yalova bölgesi mineral zengini yer altı doğal kaynak sularıyla hem yurt içinde hem de yurt dışında önemli bir ün sahibidir. Pek çok rahatsızlığa iyi geldiği ispatlanmış olan bu kaynak sularında tedavi olmak için her yıl binlerce insan bölgeyi ziyaret etmektedir. Bölge ayrıca yaz turizminde de adı duyulmuş tatil beldelerine sahiptir. Çınarcık , Esenköy, Armutlu gibi Marmara Bölgesi'nin önemli tatil duraklarının bulunduğu Yalova her yaz döneminde yüz binlerce yerli yabancı turiste ev sahipliği yapmaktadır.

Gerek sağlık turizmi gerekse yaz turizmi açısından önemli bir nokta olan bölgede turistik tesis alanındaki eksikliklerin farkındalığı ile inşa edilen Terma City, bu açığı kapatmak ve üstün özellikleri ile bölgenin en önemli turizm merkezi olmak için kurulmuştur.

TERMA CITY

444 8 677
Şehitlik, Köy içi Mah., Killi Orman Cad. No:27, 77400
Termal/Yalova

SULAK ALANLAR

Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Hassas Alanlar Dairesi Başkanı Dr. Teoman Meriç

SULAK ALANLAR SINIRSIZ BİR KAYNAK DEĞİL

Diğer ülkelerle kıyasladığımızda sulak alanların doğal yapısını yeterince koruyabilmekte miyiz? Ülke insanının alışkanlıkları sulak alan kaybını etkiliyor mu?

Türkiye, gerçekleştirdiği çalışmalar ile sulak alanlar alanında tüm dünyada saygınlıkla izlenir bir konumdadır. Tüm dünyada olduğu gibi sulak alanların da bazı dezavantajları var. Bu alanlar en çukur noktada kalan ve tüm canlılar gibi insanlar için de cazibe noktasıdır. Nüfus artışı, su kullanımının artması sulak alan dediğimiz göl, bataklık, sazlık vb. alanları direk etkiliyor. Bizim ülkemiz sulak alan bakımından çok zengin bir ülke olmamakla birlikte, çeşitlilik bakımından zengin bir ülkeyiz. Çeşitlilik nedir mesela: deniz kenarından başlayarak lagünler, su basar ormanlar, deltalar. İç Anadolu Bölgesi'ne geliyorsunuz sığ göller. Daha yükseklerle çıktığı vakit buzul göller gibi çok farklı çeşitliliğe sahibiz.

Tüm ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de su sanki sınırsız bir kaynak gibi görülmekte, o göl bulunduğu yerde hep olacakmış, devasa bir kaynakmışçasına gibi algılanıyor. Ancak hepimizin yaptığı küçük küçük hatalar o gölün kurumasına neden olabiliyor. Bu alanlar sınırsız kaynak değil aslında, tüm su kütelleri veya kaynaklar birbiri ile bağlantılıdır. Bilinçsiz ve aşırı su kullanımıyla su rejimini bozabiliyoruz. Ve bunun geri dönüşü de çoğu zaman olmuyor.

Halkın ve kurum/kuruluşların sulak alanların korunmasında bilinç oluşturulmasına yönelik geçmişe nazaran iyi durumda olmakla birlikte bilinçlendirme çalışmalarına özellikle yöre halkı ve çocuklar üzerinde yoğun olarak devam ediyoruz.

DÜNYADA 2342 RAMSAR ALANI BULUNUYOR

Ülkemizin de taraf olduğu "Sulak Alanların Korunmasına Dair Sözleşme"den (Ramsar Sözleşmesi) biraz bahsedebilir misiniz? Sözleşme ile ülkelere ne gibi sorumluluklar ve yükümlülükler verilmektedir?

1971 yılında İran'ın Ramsar kentinde imzaya açılan Ramsar Sözleşmesi 1977 yılında yürürlüğe girmiştir. Ramsar Sözleşmesi taraf ülkeleri, ulusal sulak alan envanterini hazırlamak ve uluslararası öneme sahip sulak alanlar listesine girecek sulak alanlarını belirlemek, bunların korunması ve akılcı kullanımını geliştirecek metotları planlayıp bulmak ile yükümlü kılmıştır.

Ramsar Sözleşmesi'ne taraf olan ülkeler, üç temel yükümlülüğü yerine getirmeyi kabul etmiş oluyor. Bunlardan birincisi uluslararası öneme sahip sulak alanlar listesine uygun sulak alanları eklemek, ikincisi sulak alanları etkin bir şekilde yönetmek ve uygulanacak politikalarla tüm sulak alanların, akılcı kullanımlarını sağlamak. Üçüncüsü ise sınır aşan sulak alanlar, ortak sulak alan sistemleri, ortak türler ve sulak alanları etkileyecek gelişme projelerinde uluslararası iş birliğini sağlamaktır.

Aslında basit şekilde ifade etmek gerekirse Ramsar Sözleşmesi'nin ülkelere istediği tek şey var: ülkedeki sulak alanları akılcı kullanımla yönet, yani "geleceğe taşı"dır. Sözleşmeye günümüzde üye 170 ülke bulunmakta olup, dünyada toplam 252 milyon 490 bin 59 hektar büyüklüğe sahip 2342 Ramsar alanı bulunuyor.

ULUSLARARASI BİR PRESTİJ ANLAMINA GELEN 14 RAMSAR ALANINA SAHİBİZ

Ülkemizde ne kadar Ramsar alanı mevcut? Bu alanların yönetiminin diğer alanların yönetiminden bir farkı var mı?

Ülkemizde sulak alan niteliğinde bulunan tüm sahaların envanteri ve değişiminin izlenmesine yönelik hazırlanan projenin ilk sonuçlarına göre ülkemizde 8 hektardan büyük 921 sulak alan ekosistemi tespit edilmiştir. Tespit edilen alanlarla ilgili bilgilerin 2019 yılında hizmete alınan "Ulusal Sulak Alan Bilgi Sistemi" girişleri devam etmektedir. Bu alanlar içinde 14 adet Ramsar Alanı, 53 Ulusal Önemi Haiz Sulak Alan, 9 Mahalli Önemi Haiz Sulak Alan olmak üzere toplamda 959 bin 174 hektar büyüklüğünde 76 sulak alanımız ilan ve tescil edilmiştir.

Türkiye 1994 yılında uluslararası öneme sahip sulak alanlardan Seyfe Gölü, Sultan Sazlığı, Göksu Deltası, Kuş (Manyas) Gölü ve Burdur Gölü'nü, 1998 yılında ise, Gediz Deltası, Kızılırmak Deltası, Akyatan Gölü ve Uluabat Gölü'nü, 2005 yılında Yumurtalık Lagünleri, Meke Gölü ve Kızören Obruğu ve 2009 yılında Kuyucuk Gölü ile 2013 yılında Nemrut Kalderası olmak üzere toplam 14 sulak alanını Sözleşme Listesi'ne dahil ettirmiştir. Ramsar alanlarının yönetimi ile alakalı mevzuatta ayrıca bir düzenleme olmamakla beraber Ramsar o alan için uluslararası bir prestij anlamına gelir.

SULAK ALANLARA ARITILMAMIŞ ATIK SU BIRAKANLARA AĞIR CEZALAR UYGULANIYOR

Sulak alanların sürdürülebilirliği noktasında çevre ve insan baskısı nasıl yönetiliyor?

Sulak alanlar yapıları itibari ile buldukları havzanın en alt noktasında bulunan habitatlardır.

İklim değişikliği kontrolünde büyük öneme sahip olan sulak alanlar, dünyadaki karbonun yüzde 40'ını muhafaza ediyor. Küresel ısınmanın yüzde 60'ının karbondioksit gazı dolayısıyla gerçekleştiği düşünüldüğünde sulak alanlarının işlevlerinin önemi daha iyi anlaşılacaktır.

Bu nedenle havza içindeki tüm faaliyetlerden etkilenmektedir. Bu etkileri en aza indirmek için sulak alanların akılcı ve sürdürülebilir kullanımını sağlamak gereklidir. Bu amaçla sulak alanlar için katılımcı yönetim planları hazırlanıyor.

Sulak alanlarımız çevresinde yapılaşmayı ve insan baskısını en aza indirmek maksadıyla sulak alanın habitatında ve yakın çevresinde mevzuat kapsamında yapılaşmaya sınırlı olarak izin veriliyor. Sulak alan çevresinde yapılması planlanan her faaliyet grubuna değişik stratejiler ile yaklaşıyor. Öncelikle sulak alan çevresinde bir faaliyetin olumsuz etkisi olacağına dair kanaat olması durumunda akademisyenlere gerekli tedbirleri içeren, ekosistem değerlendirme raporları hazırlatılıyor. Sulak alan ve/veya çevresinde bulunan alanlardaki madencilik, turizm, tarım ve hayvancılık gibi faaliyetler ekoloji, ornitoloji ve hidrojeoloji uzmanları tarafından bilimsel raporlarla irdelendikten sonra tarafımızca değerlendirilmekte ve buna göre yatırımın yapılıp yapılmayacağına veya hangi tedbirlerle yapılacağına karar verilmektedir.

Enerji sektörüne ilişkin olarak: Hidroelektrik Santral Enerjisi (HES) projelerinde doğal hayat için muhakkak dere yatağına yeterli miktarda su bırakılması şart koşulmakta ve bu miktar akademisyenler tarafından tespit edilmektedir. Rüzgar Enerjisi Santrali (RES) projelerinde göç yolları üzerinde bulunan noktalara ve sulak alanların yakın çevresine RES direklerinin kurulmasına izin verilmiyor. Ayrıca üretim esnasında tehlikeli atık ortaya çıkaran sanayi işletmelerinin sulak alan koruma bölgeleri içerisinde olmalarına Bakanlığımızca izin verilmiyor. Öte yandan sulak alanlara arıtılmamış atık su deşarjı yasaklanmış olup, arıtılmamış atık su deşarjı tespit edilmesi durumunda ağır idari para cezası uygulanıyor.

SU TASARRUFUNU BİR YAŞAM BİÇİMİ HALİNE GETİRMELİYİZ

Sulak alanların, korunması ve gelecek nesillere aktarılması noktasında vatandaşlara önerileriniz nelerdir?

Sulak alanların kıymeti ve önemi geçmişte maalesef insanlar tarafından idrak edilemediğinden birçok sulak alan çeşitli sebeplerle kurutuldu veya zarar gördü. Su artık gittikçe değeri artan stratejik bir meta. Artan nüfusumuzla birlikte kişi başına düşen su miktarı ülkemizde azalıyor. Bu çerçevede öncelikle halkımızın su kaynaklarımızı ve sulak alanlarımızın sonsuz miktarda olduğu anlayışını bir kenara bırakması gerekiyor.

Halkımıza su kaynaklarımızı ve sulak alanları tasarruflu kullanmaları ve kirlenmemeyi bir alışkanlık haline getirmeyi ve çocuklarını da bu şekilde eğitmelerini öneriyoruz. Su tasarrufunu hayatımızın her noktasında bir yaşam biçimi haline getirmeliyiz.

Özellikle ülkemizde suyun en fazla tarım sektöründe sulama maksatlı kullanıldığından yola çıkarsak, çiftçilerimizin su tasarrufu konusu bilhassa dikkat etmesi gerekiyor. Sanayi işletmeleri arıtmalarını düzenli olarak çalıştırmalı ve sulak alanlara arıtılmamış atık su bırakmamalıdır. Bu alanların su kaynağı olarak önemini herkese anlatma çabasıdayız. Ancak bizim önceliğimiz çocuklar.

Çünkü belli bir yaştan sonra insanların öncelikleri farklı oluyor. Aslında çocuğa ulaşarak ailedeki herkese ulaşmış oluyoruz. Birde kurumların üst yöneticilerine, karar vericilerine sulak alanların veya su kaynağının önemini anlatıyoruz. Çünkü bir alanda yatırıma karar veren yöneticiler bilgilendirilirse bu alanı daha iyi koruyabiliriz.

Sulak alanların zarar görmesine veya yok olmasına yönelik riskler nelerdir? Bunun bertaraf edilmesi için ne tür önlemler alınmaktadır?

Sulak alanları tehdit eden faktörleri, tarımsal amaçlı su kullanımının her geçen gün artması, yeni tarım alanlarının açılması, iklim değişikliğinin etkilerinin her geçen gün artması, sanayi ve tarımsal kökenli kaynaklardan gelen kirlilik ve yapılaşma olarak sıralayabiliriz.

Sulak alanlarda rehabilitasyon ve restorasyon projelerini hızlı bir şekilde sürdürüyoruz. 1970'li yıllarda tarım alanı kazanmak maksadı ile Avlan Gölü kurutulmuştu, yaptığımız çalışmalar neticesinde göl 2003'de yeniden su tutmaya başladı. Bu ilk rehabilitasyon projesi olmuştur. Daha sonra 2008 yılında Bakanlığımız ve Almanya Hükümeti ile birlikte yürütülen Sulak Alanlar ve İklim Değişikliği Projesi kapsamında Konya Yunak'taki Akgöl yeniden su tutmaya başladı ve yaban hayatı tarafından yeniden bir cazibe noktası haline geldi. Ayrıca, geçtiğimiz yıllarda özelliğini kaybetmiş olan Ereğli Sazlıkları'nın yeniden su tutması için Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğümüzle ortak çalışmalar yapıldı ve Ereğli Sazlıkları da yeniden su tutmaya başladı.

TÜRKİYE’NİN DENİZLERİ İSTİLACI TÜRLERDEN KORUNACAK

Tarım ve Orman Bakanlığı, Türkiye’nin denizlerindeki istilacı yabancı türlerin artması üzerine harekete geçerek, bu türlerin yok edilmesi, denizlere girişinin ve etkilerinin azaltılması için proje başlattı. Tarım ve Orman Bakanlığı, Türkiye denizlerindeki istilacı yabancı türlerin artması üzerine, bunların yok edilmesi, denizlere girişinin ve etkilerinin azaltılması için düğmeye bastı.

Bakanlığa bağlı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğünce, istilacı yabancı türlerin denizlerdeki olumsuz etkilerini azaltmak amacıyla Küresel Çevre Fonu (GEF) desteğiyle “Önemli Denizel Biyoçeşitlilik Alanlarında İstilacı Yabancı Türlerin Tehditlerinin Değerlendirilmesi Projesi” başlatıldı.

Süveyş Kanalı’nın açılması, gemilerin balast sularının denizlere boşaltılması ve deniz suyu sıcaklığının artması gibi gelişmeler nedeniyle birçok yabancı tür Türkiye denizlerinde görülmeye başlandı. İstilacı türlerin, başta denizlerdeki biyolojik çeşitlilik olmak üzere, ekonomi ve insan sağlığı üzerinde olumsuz etkilerinin olması, bu konudaki mücadeleyi zorunluluk haline getirdi.

Hayata geçirilen projeyle önemli denizel biyolojik çeşitlilik alanlarında istilacı yabancı türler belirlenerek

girişlerinin engellenmesi, kontrol altına alınması, etkilerinin azaltılması, yok edilmesi, doğal türler ve habitatlar üzerinde baskı olmaktan çıkarılması ve izlenmesi amaçlanıyor.

Proje, Karadeniz’de İğneada Longoz Ormanları Milli Parkı’nın deniz kısmı, Ege Denizi’nde Ayvalık Adaları Tabiat Parkı, Marmara Denizi’nde Marmara Adaları, Akdeniz’de Hatay-Samandağ Fok Yaşama Alanları ile Deniz Kaplumbağası Yuvalama ve Yumurtlama Alanı’nda uygulanacak.

500’Ü AŞKIN İSTİLACI TÜR

Yaşanan olumsuz gelişmelerin etkisiyle Akdeniz’de yabancı tür sayısı bini aştı. Türkiye denizlerinde bu sayı 500’ün üzerine çıkarken, söz konusu türlerdeki artışın devam ettiği belirlendi.

Bu istilacı yabancı türler, denizel biyolojik çeşitliliği, denizel habitatları ve deniz koruma alanlarını tehdit ederken, balıkçılığı, turizmi ve ekonomiyi de olumsuz etkiliyor. Özellikle Akdeniz’de sayıları hızla artan zehirli balon balıkları, balıkçılar için büyük risk oluşturuyor.

Bu kapsamda, Kızıldeniz ve Hint Okyanusu kökenli zehirli dikenleri olan aslan balığı, eti siyanürden daha zehirli balon balığı ve tentakülleri zehirli olan deniz anaları, katil yosunlar, denizlerin ormanları sayılan ve oksijen deposu deniz çayırlarını yiyen sokar balıkları da yer alıyor.

Konya bölgesinde bulunan Sahib Ata Termal Otel' in tüm odalarında Lcd Tv , telefon, minibar, banyo, saç kurutma makinesi, klima ve kablosuz internet bulunmaktadır. Sahib Ata Termal Otel ' in Konya Havaalanına 84 km, Konya Otogarına 65 km, Boz Tepe 46 km, Konya Atatürk Stadyumuna 69 km, Akşehir Otogarı 41 km mesafesi bulunmaktadır. Hamam, sauna, termal havuz, oyun salonu, tv odası, buhar odası gibi aktivitleri mevcuttur.

İki adet termal havuzdan oluşan Bay termal bölümü, Türk Hamamı ile desteklenmiştir. Türk Hamamında bulunan göbek taşı Termal su ile ısıtılmaktadır. Buhar odaları ve saunaları fiziki yapısı ile havuzlara yakın ve dinlenme esnasında gürültüden uzak bir dizayna sahiptir.

Bayan Termal Bölümü; İki adet termal havuzdan oluşan Bayan termal bölümü, Türk Hamamı ile desteklenmiştir. Türk Hamamında bulunan göbek taşı Termal su ile ısıtılmaktadır. Buhar odaları ve saunaları fiziki yapısı ile havuzlara yakın ve dinlenme esnasında gürültüden uzak bir dizayna sahiptir.

Bay ve Bayanlara özel hamamlara ek olarak ailelerin kullanımına tahsis edilen özel aile banyoları mevcut olup ücretli sunulmaktadır.

0 (332) 882 85 84
Ilıca Mah. İnönü Cad. No:2
İlgın/Konya

ORMANLARIN HAYALETİ

VAŞAKLAR

Kedigiller familyasına ait bir tür olan vaşaklar, ormanlık ve kayalık alanlarda yaşar. Ülkemizdeki en büyük kedi türü olan vaşaklar sadece et tüketen bir etoburdur. Türkiye'deki Anadolu Vaşağı olarak anılmaktadır. Kedigiller (Felidae) ailesinin alt kesimine bağlı Vaşakların (Lynx) ülkemizde yaşayan alt türü L. Lynx'tir.

Normal bir kediden beş kat daha büyük olan vaşakların, açık kahverengi postunun üzerinde siyah benekleri, sivri kulakları ve kulakların üzerinde de siyah püskülleri vardır. Kuyrukları kısadır ve kalın bir kürke sahiptirler. Yetişkinlerinin uzunluğu yaklaşık 15 cm, omuz yüksekliği 75 cm ve ağırlıkları da 10 ile 20 kilogram arasında olan vaşaklar, patilerinin büyüklüğü sayesinde karda kolayca yürüyebilmektedirler.

İnsanlardan uzakta ormanlık ve kayalık alanlarda yaşayan vaşakların nesli tehlike altındadır. Ülkemizde kesin dağılımı bilinmemekle birlikte Karadeniz, İç Anadolu, Ege, Güneydoğu Anadolu ve Akdeniz Bölgelerinde yayılım gösterdiği bilinmektedir. Yayılım gösterdiği alanlar geniş olmasına rağmen görülmesi ve yakalanması en zor hayvanlardan birisidir. Oldukça temkinli olan bu canlıları görmek için çok şanslı olmalısınız.

Ormanın gizemli hayvanları bu yüzden ormanların hayalleri olarak adlandırılmaktadırlar. Genellikle paslı sarımtırak lekeli grimsi kürke sahiptirler. Üç ana desene sahiptirler, benek, çizgi ağırlıklı ve düzensiz üç katlı desenli. Parlak kırmızı geniş benekli ve çizgili olanları Güney Avrupa, Anadolu ve Kafkaslar Bölgesinde görülmektedir.

AVLANMASI YASAK

Yalnız yaşamayı tercih eden vaşaklar genellikle kış sonu ve ilkbahar başlangıcında çiftleşirler. Yaklaşık iki üç aylık bir gebeliğin ardından da bir batımda 1 ile 4 yavru doğurabilmektedirler. Yavrular belli bir döneme kadar anneleri ile birlikte yaşarlar. Bu dönemin ardından kendi yaşamlarına tek başlarına devam edecekleri yeni bir alana yerleşirler. Yavruların yüzde 50'ye yakını 1 yaşına gelmeden ölürlür. Vaşağın ortalama ömrü 10-12 yıldır. Yaşam alanlarındaki değişim, bölge değişiklikleri ve yeni yaşam alanları oluşturmaları gibi nedenlerle vaşakların yaşam alanları yaklaşık 20 kilometrekare ile 2000 kilometrekare arasında değişebilmektedir. Vaşak geçen yüzyıla kadar batıdan doğuya İspanya'dan Pasifik Okyanusu'na ve kuzeyden güneye Sibiryadan Kuzey İran'a ve Filistin'e kadar uzanan Avrasya'nın büyük kısmında görülen bir memeliydi. Ancak 19. asırda vaşakların kürk avcılarının hedefi olmaya başlamasıyla, vaşaklar yok olmaya başlamışlardır. Ülkemizde ve birçok ülkede nesli tehlike altında olan bu türün avı yasaklanmıştır.

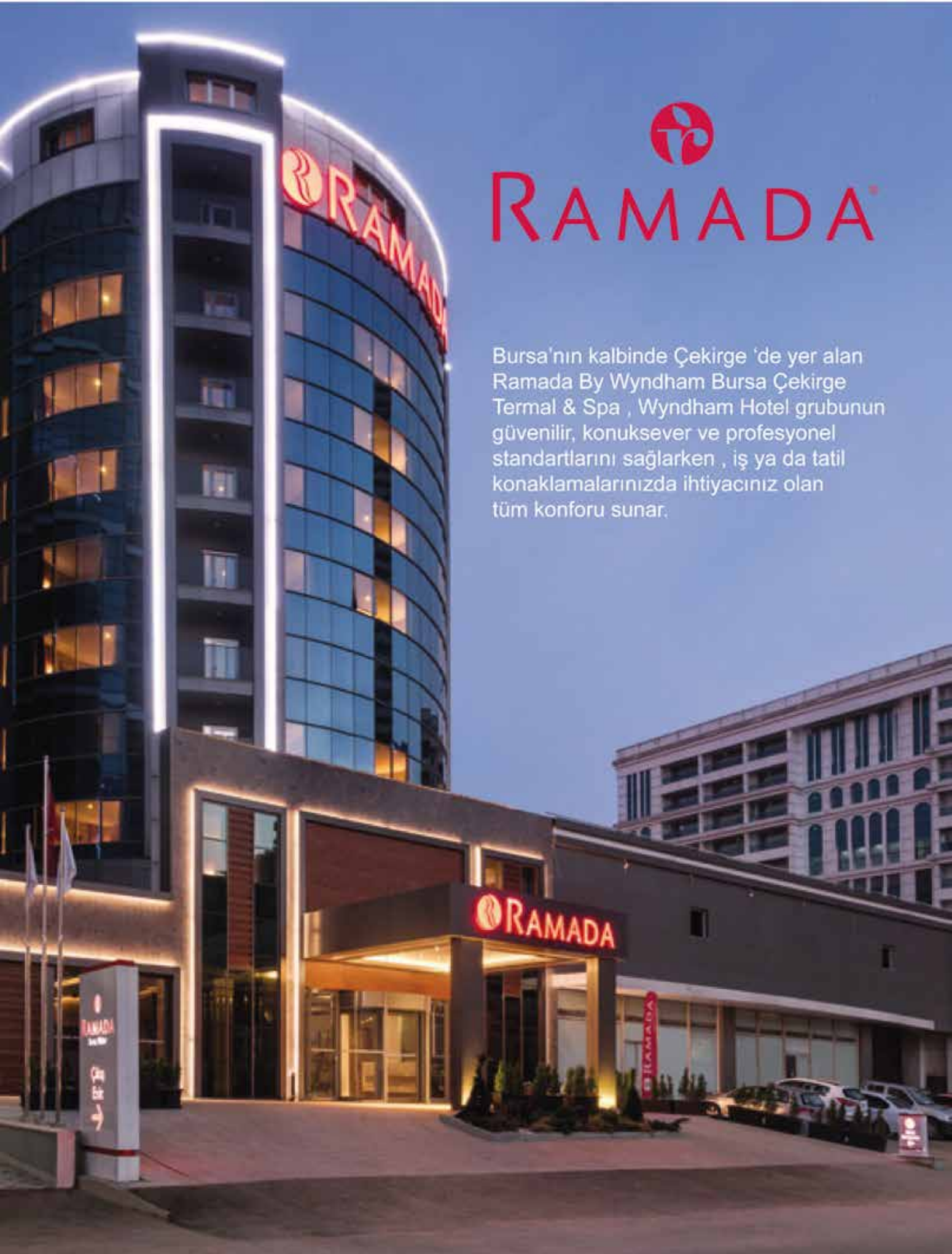
İnsanlardan uzak durma eğilimleri göstermelerinden ötürü çok az tanınan vaşaklar, genellikle sabah erken saatlerde ve geceleri pusu kurarak avlanırlar. Çevik ve çok iyi avcı olan bu canlılar avladıkları küçük memeliler (fare, tavşan, sincap vs.) ve kuşlarla beslenirler. Bazen de kendi ağırlığının 5 ile 10 katı ağırlıktaki ceylan, karaca, koyun vb. türleri de avladıkları bilinmektedir. Vaşakların bugüne kadar insanlara saldırdıkları görülmemiştir.

RAMADA®

Bursa'nın kalbinde ekirge 'de yer alan Ramada By Wyndham Bursa ekirge Termal & Spa , Wyndham Hotel grubunun güvenilir, konuksever ve profesyonel standartlarını sağlarken , iř ya da tatil konaklamalarınızda ihtiyacınız olan tüm konforu sunar.

RAMADA®

Kükürtlü 1 Mutlular Cad. No:5
Çekirge Osmangazi
Bursa / Türkiye

info@ramadabursacekirge.com

(224) 232 12 12

(224) 233 58 58

ORMANLARDAN BAL DAMLIYOR

Ormanların ve ormancılığın en önemli çıktılarından biri olan arıcılığın geliştirilmesi, bal üretim miktarının ve kovan başına düşen bal veriminin artırılması için 2013 yılında hayata geçirilen bal ormanları projesiyle bugüne kadar 56 bin 955 hektarlık alanda 424 adet bal ormanı kuruldu. En çok bal ormanı kurulan iller arasında Mersin, Antalya, Sakarya, Kütahya ve Afyonkarahisar yer alıyor.

Tarım ve Orman Bakanlığı 2013 yılında hayata geçirdiği eylem planıyla Türkiye'nin hemen hemen bütün illerinde bal ormanları kurmayı hedefledi. Bu hedefle yola çıkan Bakanlık bugüne kadar 56 bin 955 hektarlık alanda 424 adet bal ormanı kurdu. Ülkemiz toplam bal üretiminin yüzde 85'ini karşılayan ormanlarının yaklaşık olarak yüzde 50'si bozuk yapıda. Bal ormanlarının kurulmasıyla bozuk alanların miktarı azaltılırken bitki örtüsünün artmasıyla da topraklar erozyona karşı korunmuş oluyor. Ayrıca bal arılarının yapacağı tozlaşma sayesinde biyolojik çeşitlilik de korunuyor. Yöre halkına gelir kaynağı oluşturan bal ormanları ülke ekonomisine de büyük bir katkı sağlıyor.

Kurulan bal ormanlarıyla orman köylüleri tekrar arıcılık faaliyetlerine başlarken bal üretiminde de önemli artışlar sağlandı. Arıcılığa verilen destekler ve projeler sayesinde 2008 yılında kovan sayısı 4 milyon 800 bin iken 2017 yılında bu rakam 7 milyon 900 bine ulaştı.

ÖNCELİK ARICILIK İÇİN ELVERİŞLİ ALANLAR

Potansiyel bal ormanı yerinin ve alanının seçimi yapılırken birçok kriter göz önüne alınıyor. Bu kriterlere göre bal ormanları en az rüzgar tutan yerde olmalı, trafiğin yoğun olduğu bölgelerde yoldan en az 200 metre, stabilize ara yollarda ise en az 30 metre uzaklıkta yer almalı, insan ve hayvan hareketlerinden uzakta olmalı, yakınında sürekli olarak temiz su sağlayan bir kaynak bulunmalı, arıcılık için elverişli olan nektar ve polenli bitkilerin yoğun olduğu ve en az 20 hektar büyüklüğündeki alanlarda olmalı.

Bakanlık bal ormanlarını kurmadan önce bal ormanı oluşturulacak alanda flora ve vejetasyon çalışması yapıyor ve arıcılık için elverişli nektar ve polenli bitki yoğunluğunu belirliyor. Daha sonra ise bu bilgilere göre ne kadar ekim/dikim ihtiyacı olduğu tespit ediliyor.

Bu sayede bal ormanına konuşlandırılacak arı kolonisi sayısı yaklaşık olarak hesaplanıyor. Bal ormanındaki ağaçların azami çiçek tutmaları büyük önem taşıdığından dikimlerdeki aralık; yetişme ortamı şartları ve türün özellikleri dikkate alınarak, ağaçlar ileride büyük tepe çatısı oluşturacak seyreklikte dikiliyor. Ayrıca bal ormanı oluştururken çiçeklenme periyodu takip edilerek, proje sahasında arka arkaya çiçek açabilen ağaç ve orman altı bitki örtüsünü bir arada bulundurulmasına dikkat ediliyor.

yaşam®
pınarım

Pınar Su İletişim
Tel: 444 99 00

Çam Thermal Resort & Spa Convention Center, hedefi kusursuz memnuniyet olan hizmet anlayışıyla siz konuklarına unutulmaz konaklama deneyimi yaşatma iddasındadır.

Çam Thermal Resort & Spa Convention Center, konaklamalarınızda kendizi evinizdeki kadar rahat hissettirmektedir ve konforun her türünü sunmaktadır. Çam Otel, konaklamayı yaşam aktiviteleriyle zenginleştirmektedir ve sizlere keyifli anılar bırakmanızda yardımcı olmaktadır.

Oğultürk Grup bünyesinde 2014 aralık da hizmete kapılarını açan Çam Thermal Resort & Spa Convention Center, İç Anadolu bölgesinin tek tatil tesisidir. Ankara Kızılcahamam Soğuksu Milli Parkı'nda bulunan otel; 256 odası, kaliteli ve kusursuz hizmet anlayışıyla, aile odaklı hizmet sunması ile ailenin en küçüğünden en büyüğüne, zevklere hitap eden genel mekanları ve aktiviteleriyle değerli misafirlerinin anılarından çıkmamayı hedeflemektedir.

Asırlık çam ormanları arasında uyurken kendinizi bol oksijen ile şımartacak, güne zinde ve huzurlu bir şekilde başlayacaksınız. Profesyonel aşçılarımızın ellerinden çıkan en güzel seçimlerle yeme içme kültürünün tadına varacaksınız. 8 farklı yüzme ve termal havuz ile eğlenceli ve sağlıklı vakit geçirebilir, uzman masörlerimiz tarafından her şeye ufak bir mola verebilirsiniz.

Toplantı salonlarında başarılı bir bayii toplantısı düzenleyebilir, organizasyonunuzdaki takım uyumunu Çam Otel de kurabilirsiniz. Şimdi MaceraPark'ta yer alan ATV, jeep safari, bisiklet parkuru, zipline ve dağa tırmanma aktiviteleriyle çocuklar tatilden dönmek istemeyecekler.

+90 312 810 81 00
Kızılcahamam Soğuk Su Milli Parkı İçi
Kızılcahamam / Ankara

EKONOMİK VE KÜLTÜREL BİR DEĞER OLAN SAKIZ AĞACI

Orman Genel Müdürlüğü
Ağaçlandırma Daire
Başkanı İbrahim Yüzer

Kültürel bir miras olan sakız ağacı, günümüzde eski verimliliğinde olmasa da Orman Genel Müdürlüğü'nün başlatmış olduğu eylem planı ile eski canlılığına yakın zamanda kavuşmayı bekliyor. Yüksek bir ekonomik değeri olan sakızdan, tıp, eczacılık, gıda ve kozmetik gibi pek çok alanda faydalanılıyor. Orman Genel Müdürlüğü Ağaçlandırma Daire Başkanı İbrahim Yüzer ile Sakız Eylem Planı'nın detayları ve ülkemizdeki sakız ağacı varlığı üzerine bir röportaj gerçekleştirdik.

100 BİNE YAKIN SAKIZ FİDANI YETİŞTİRDİK

Orman Genel Müdürlüğünün sakız ağacının yetiştirilmesi ve çoğaltılması konusunda verdiği destekler neler?

Sakızla ilgili bir eylem planı başlattık. Bu yıl eylem planı sona eriyor ama biz devam ettirmeyi düşünüyoruz. Sayın Bakanımızın da bu işe yeniden dikkat çekmesiyle eylem planını revize ediyoruz. Revize ile birlikte çok daha geniş alanlarda yaklaşık 5 bin dekarlık bir arazide yeniden sakız fidanları dikmek suretiyle yeni bir sakız ağaçlandırması yapacağız. İnşallah önümüzdeki yıllarda sakız ithalatı yapan ülke konumundan sakız ihracatı yapan ülke konumuna geçeceğiz. Verimin en iyi sağlandığı yer olan Çeşme Yarımadası'nda ağaçlandırma çalışmalarına devam edeceğiz. Orman Genel Müdürlüğü olarak bugüne kadar 100 bine yakın sakız fidanı yetiştirdik. Bir kısmını kendi sahalarımıza diktik, bir kısmını da vatandaşlarımıza dağıttık.

“ Orman Genel Müdürlüğü olarak bugüne kadar 100 bine yakın sakız fidanı yetiştirdik. Bir kısmını kendi sahalarımıza diktik, bir kısmını da vatandaşlarımıza dağıttık. ”

Ülkemizde sakız ağacı nerede yetişiyor?

Sakız ağacı, Akdeniz Bölgesi'nde yabani olarak yetişen, her zaman yeşil, önemli bir maki elemanıdır. Özellikle Çeşme - Karaburun (Batı Ege) arasında yoğun olarak yetişiyor. Sakız ağacı, her zaman yeşil olması ve toprağı örtmesi sebebiyle toprak erozyonunu önlemeye de yardımcı olan, orman yangınlarında bile kısa sürede kendini yenileme kapasitesine sahip bir ağaç. Sakız ağacının çok çeşitli varyeteleri var ancak sakız veren varyetesi sadece İzmir Çeşme Yarımadası'nın olduğu yerde ve Yunanistan'ın Sakız Adası'nda var. Sakız veren tür sakız ağacının bir kültür formu. Bu tür Türkiye'de çok az miktarda yetişiyor. 2008'de yapılan kayıtlara göre 300 tane sakız veren ağacımız var. Aslında geçmişte Sakız Adası'nda bulunan miktar kadar sakız ağacının İzmir'in Çeşme Yarımadası'nda da bulunduğu ve yörenin önemli bir sakız üretim merkezi olduğu biliniyor. Fakat Yarımada'da son yıllarda kırsal nüfusun azalması, sakız ağaçlarının kesilerek kereste olarak değerlendirilmesi ve mübadeleyle birlikte göç eden yerel halkla birlikte mevcut üretim kültürünün kaybolması gibi sebeplerden, sakız ağacı yetiştiriciliği olumsuz etkilenmiş.

YENİ HEDEFİMİZ 5 BİN DEKARLIK ALANDA SAKIZ AĞAÇLANDIRMASI YAPMAK

Sakız Eylem Planı doğrultusunda şu ana kadar yaptığınız çalışmalar neler? Hedeflediğiniz noktaya ulaşabildiniz mi?

Sakız, odun dışı ürünler kapsamında değerlendirildiğimiz bir ağaç türü. Sakız Eylem Planı ile sakız ağaçlarının önce mevcut durum tespitini yapmayı amaçladık. Daha sonra ise sakız üretim maksatlı ormanlar oluşturup, yok olmakta olan üretim kültürünü yeniden canlandırmayı hedefliyoruz. Özel

sektörde de bu işe kısmen girenler var, onlara da destekler veriyoruz. Bu çalışmalarımız içinde özel alanlarda ağaçlandırma yapmak isteyen gerçek veya tüzel kişilere saha tahsis etmek, fidan temini sağlamak var. Tabii en önemli amacımız yöre ve ülke ekonomisine gelir sağlamak. Eylem planı ile 1150 dekarlık bir sakız ormanı kurulması hedeflendi, bugüne kadar 660 dekarlık alanda sakız ormanı kuruldu. 2019 yılı hedefi ise 490 dekar alan.

15 YAŞINA GELDİĞİNDE VERİM ALINABİLİYOR

Sakız ağacı ile ilgili yaptığımız çalışmalar daha çok yeni, ağaç ancak 15 yaşına geldiğinde verim elde edebiliyoruz. Sakız ağacı ile ilgili 4-5 yıllık eylem planını incelediğimizde tam da arzu ettiğimiz seviyeye ulaşamadığımızı gördük. Tabii bunun zorlukları da var. Sakız hakikaten aşı zor tutan bir tür. Sakız veren türlerin aşısında başarılı olmak ancak yüzde 50-60'larla mümkün. Şu an için bizim aşılama başarı oranımız yüzde 30-40'larda. Pistacia lentiscus'tan (sakız ağacı) tohumlar alıyoruz, bu tohumlardan fidanlıklarda fidanlar üretiliyor, iki yıllık sürede belirli bir kalınlığa geldiğinde, varyete chia dediğimiz sakız veren türden aşılı olarak sahalara dikiyoruz. Diğer bir metod ise havai köklendirme dediğimiz, sakız vermeyen sakız ağacı türünün bir dalına sakız veren diğer ağaçtan bir materyel olarak, dalı sararak havada köklendirme yapıyoruz. Bu her iki yöntemi yapabilmek zor ve meşakkatli bir iş, ancak binlerle, iki binlerle ifade edilebiliyor.

Revize edilecek yeni eylem planı ile 5 bin dekarlık bir alanda sakız ağaçlandırması yapmayı hedefliyoruz. 5 yıllık süreçte yaklaşık 200 bin adet aşılı sakız ağacı dikilmesi planlanıyor. Bu da 70 ton sakız elde etmek demek. Ülke ekonomisine ciddi katkısının olacağını düşünüyoruz. Yani biz bu önümüzdeki 5 yıllık süreçte ihtiyacımızdan çok daha fazlasını üretmiş olacağız.

SAKIZ AĞACI DİKMEK İSTEYENLERE DESTEKLER VERİYORUZ

İsteyen sakız ağacı yetiştiriciliği yapabilir mi?

Özel sektörden, gerek bozuk orman arazileri, gerek hazine arazileri, gerekse tapulu arazilerinde

sakızla ağaçlandırma yapmak isteyenlere destek veriyoruz. Örneğin orman köylüsü olup da o köyde ikamet eden kişilere diğer ağaç türlerinde olduğu gibi sakız ağacı noktasında da destekler veriyoruz. Özel ağaçlandırmalarda belli kriterlerimiz var. Özellikle kıyı kenar çizgisinden 2 km mesafede özel ağaçlandırma için alan tahsisi yapmıyoruz. Ancak yapacağımız yönetmelik değişikliği ile sakız için istisna getiriyoruz. Çünkü sakızın en iyi yetiştiği alan Çeşme Yarımadası. Orda denize sıfır da olsa, uygun bir bozuk orman arazisi varsa bu saha üzerinde özel ağaçlandırma yapmak isteyen vatandaşlara bir ayrıcalık tanıyarak sakız üretiminin artmasına yardımcı olmaya çalışıyoruz.

Dünyada sakız ağacının yetiştiği başka yerler var mı?

Dünya sakız üretiminin tamamına yakını Yunanistan tarafından karşılanıyor. Sakız Adası'nda sakız ağacı varlığının 1-1,5 milyon adet olduğu biliniyor.

SAKIZ AĞACI LOKAL BİR İKLİMDE YETİŞEBİLİR

Sakız ağacının yetişebilmesi için uygun olan koşullar neler?

Sakız ağacı lokal iklimde yetişen bir ağaçtır. Sıcak ve kurak Akdeniz ikliminde, deniz kıyılarında; sığ, taşlı (kayalık), güneşli yerlerde, fakir topraklar üzerinde gelişebilir, kireç, deniz suyu ve rüzgara dayanır. Deniz seviyesinden olan yüksekliği sıfır metre ile 500 metre arasında olan bölgelerde yayılış gösterir. Türkiye için Çeşme Yarımadası ve Muğla'nın bir kısmı bu ağacın yetişmesine uygun bir iklime sahip. Aşılama yapmak suretiyle farklı yerlerde de yetiştirilebilir belki ama en optimum yetiştiği yerler buralar.

Reçineler toplandıktan sonra hangi işlemlerden geçirilir?

Elde edilen sakızlar; toz, toprak, taş gibi yabancı maddelerden temizlenir sonra sakızlar, içine sabun tozu konmuş olan soğuk suda çalkalanır. Temiz suda durularak, bez üzerine kurutulmak üzere serilir. Kuruyan sakızların üzerine yapışmış olan yabancı maddeler ufak çakı yardımı ile temizlenir. Temizleme sonrası, iriliklerine göre sakız damlaları boylarına ayrılır. Çoğu zaman üretilen 100 gram sakız-

ın 11 gramı Pitta (köpük görünümlü), 27 gramı İri Gözyaşı, 62 gramı da Ufak Gözyaşı olmaktadır. Elde edilen sakız, kalitesinin korunması için eksi 20 0C' de muhafaza edilmelidir.

EKONOMİK GETİRİSİ YÜKSEK BİR ÜRÜN

Bu ağacın ekonomik değeri nedir? Damla sakızının kullanım alanları hakkında bilgi verir misiniz?

Sakız, gıda sanayiinde, tıpta, kozmetikte, eczacılıkta kullanılan bir ürün. Ekonomik olarak baktığımızda Sakız Adası'nda her yıl ortalama 250 ton sakız üretiliyor. Bundan da Yunanistan 20 milyon euro civarında her yıl gelir elde ediyor. Bizim Çeşme Yarımadası'ndaki 300 ağaçtan 20 kg civarında bir sakız üretimimiz var, bu da çok dikkate değer bir rakam değil maalesef. Dünya piyasalarında sakızın kilogram fiyatı 150-200 euro arasında değişiyor. Olgun bir ağaç, 15 yaşına geldiğinde ancak sakız verebiliyor. Bir ağaç da yılda 350 gr'dan fazla sakız veremiyor. 2,5 ağaçtan 1 kg sakız elde edebiliyoruz.

Sakız ağacını çoğaltma çabaları daha çok ekonomik sebeplerle mi yoksa türü korumak amaçlı mı yapılıyor?

Türkiye'nin geçmişinde sakız ağacı üretim kültürü var. Sakız, Osmanlı mutfağının önemli bir ham madde kaynağıydı. Bizim böyle bir kültürümüz var, bunun yanında ciddi bir ekonomik değeri de var; Bu sebeple sakız ağacı üretiminin desteklenmesi gerektiğini düşünüyoruz. Biz her yıl yaklaşık 600 bin dolara yakın sakız ithalatı yapıyoruz. Madem potansiyelimiz var, neden ithal etmek -durumunda kalalım.

Özgül Termal Tatil Köyü Afyonkarahisar Gazlıgöl Mevkii'nde 130.000 m² alana kurulmuş olup 2008 yılında toplamda 552 adet odası, termal havuzları, oyun alanları ve spa hizmeti ile misafirlerine sağlık turizmi hizmeti sunmaktadır.

Tesisimizde çiftlerimiz ve geniş ailelerin ihtiyaçları ve konforları düşünülerek tasarlanmış farklı boyutlarda toplamda 552 odası bulunmaktadır. Odaların içerisinde; lcd televizyon, telefon, buzdolabı, elektrikli ocak, kettle, çamaşır makinası, saç kurutma makinası, oturma grubu, boy aynası, hamam kurnası ve yemek masası mevcuttur. Odalarda ve zemin ısıtmasında termal kullanılmaktadır. Odaların içerisindeki minibarlar ilk gün su hariç diğer günlerde ücretlidir.

Tesisimiz yarım pansiyon kahvaltı ve akşam yemeği açık büfe konseptinde hizmet vermektedir. Bunun yanı sıra vitamin bardan gün boyunca atıştırmalıkların tadına bakabilirsiniz. Odalarda ilk gün odalara konulan su ücretsiz, diğer günler extra ücretlidir. Tesiste alkol satışı yoktur. Kahvaltı ve akşam yemeği dışında alınan tüm yiyecekler ve içecekler ekstra ücretlidir.

Tesisimiz keyifli bir tatil geçirebilmeniz için termal havuzları, çocuk havuzu, oyun parkı, oyun salonu ve spa merkezi ile misafirlerine hizmet vermektedir. Ayrıca iş toplantılarınızı düzenleyeceğimiz tam donanımlı toplantı salonu bulunmaktadır.

Tesisimiz bünyesinde kapalı bay-bayan ayrı termal havuz, çocuk havuzu ve kapalı havuzda su kayırağı mevcuttur. Havuz kullanımları saat 09:00 ile 21:00 arasındadır. Tesisimizde minik misafirlerimiz için aileleri ile keyifli vakit geçirebileceği çocuk havuzu ve oyun alanı bulunmaktadır.

Tesisimizde kendinizi dinlendireceğiniz ve keyif alacağınız türk hamamı, buhar banyosu, bay-bayan ayrı termal havuzlar, doktor balıklar, tuz odası, masaj ve çamur terapisi gibi olanaklardan faydalanabilirsiniz. Kese-köpük, doktor balık ve masaj kullanımı extra ücretlidir.

GRAND
ÖZGÜL TERMAL
tatil köyü

(0222) 211 26 26
Esentepe Mah, Çakmak Sk. No:10, 03375
Yaylabağı/İhsaniye/Afyonkarahisar

**ORMAN KÖYLÜSÜ ORMANLARDAN
250 MİLYON LİRA GELİR ELDE ETTİ.**

Envanter ve Planlama Şube Müdürü
Galip Çağatay TUFANOĞLU

Orman Genel Müdürlüğü Envanter ve Planlama Şube Müdürü Galip Çağatay Tufanoğlu ile odun dışı orman ürünleri, orman köylüsünün bu ürünlerden nasıl faydalandığı gibi konular üzerine konuştuk.

Orman köylüsü için odun dışı orman ürünleri ne ifade ediyor? Üretim planlaması nasıl yapılıyor?

Orman köylerinde yaşayan vatandaşlarımız genellikle ormana bağımlı yaşıyorlar. Odun ve odun dışı orman ürünleri, yıllık verilen programlar çerçevesinde yani bizim planlamalarımız çerçevesinde topluyorlar. Örneğin, daha önce defnenin ticaretini yapmış bir köy bizim verdiğimiz programlar çerçevesinde defneyi topluyor. Onlarla ilgili planlama ve envanter çalışması yapıyoruz. Diyoruz ki; bu köy sınırları içerisinde şu bölgelerde şu kadar ton yıllık defne üretimi yapılabilir. Taşradaki uygulayıcı birimlerimiz olan Orman İşletme Şeflikleri bunun takip, kontrol ve izlemesini yapıyor. Orman köylüsü defne toplayıcılığını izinsiz yapamıyor.

Odun dışı orman ürünlerinin planlaması ve envanteri noktasında çalışan 150 mühendis arkadaşımız var. Şimdiye kadar yaptığımız çalışmalarla bu ürünlerin sürdürülebilir kullanımı noktasında faydalanma planları oluşturduk. Bunlara göre üretimleri belirliyoruz.

Türkiye'de 1.5 milyon hektar alanda 210 farklı türde planlama çalışmaları yaptık. Neyi, ne zaman, nerede, ne kadar ve nasıl toplayacağımızı ortaya koyuyoruz. Orman köylüsünün Orman Kanunu'ndan kaynaklanan yasal hakkı da var. Orman köyleri bu hak için belli bir bedel ödüyor ki, bu çok cüzi bir miktardır. Ya da biz bunu açık artırmalı ihale ile satabiliyoruz. Orman köylümüşe ürünü toplatıyoruz. Orman köylüsü bunu toplarken hem kazanıyor hem de kendi ihtiyacı için kullanıyor.

Köylümüşe oldukça iyi bir gelir oluşturuyor. Direkt olarak bütün odun dışı ürünlerde orman köylüsüne bizim katkımız geçen sene 250 milyon TL olarak gerçekleşti.

ÇAM BALI İHRAÇ EDİYORUZ

Bal ormanları ile ilgili ne değişti?

Türkiye Arı Yetiştiricileri Birliğinin istatistiksel bir verisi var. Ülkemiz bal üretiminin yüzde 85'i orman alanlarımızdan gerçekleşiyor. Geçen sene 114 bin ton üretimimiz oldu. Dünyada ikinci sıraya yerleştik. Orman Genel Müdürlüğü'nün şu şekilde bir katkısı olmuş: Daha önceleri arıları, kovanları ve arıcıları ormana pek sokmuyorduk. Ormana zarar verir, yangın çıkartır diye. Yasalarımız da buna pek uygun değildi. Ama mevzuat değişikliği ve arıcılığa yaklaşımımızın da ülke kapsamında değişikliğe gitmesiyle, ormanlarımızı arıcıların hizmetine açtık. Organik bal üretimini teşvik etmek, arıcılığı desteklemek gayesi ile şu ana kadar 424 adet bal ormanı kurduk. Bu yıl sonuna kadar da 450 tane bal ormanı kurmuş olacağız. Bal ormanları ile ilgili nektar, polen ve zengin türler bakımından bilgilendirme yapıyoruz. Bazı bal ormanlarında suya erişim noktasında bir sıkıntı varsa su getirdiğimiz bal ormanları da oluyor. Bu konuda arıcılarımıza ve arıcılığa destek veriyoruz. Bal üretimi noktasında dünyada 2. sıraya gelmemizde bu çalışmaların etkisi var. Arıcılıkta katma değerli ürünler üretmemiz gerekiyor. Propolisinden arı sütüne kadar marka değeri yüksek ürünler üretip ihraç etmemiz gerekiyor. Biz şu anda çoğunlukla çam balı ihraç ediyoruz. Çiçek balını genelde iç tüketimde kullanıyoruz. Geçen sene ülkemiz ormanlarında üretilen çam balı miktarı 34 bin ton. Muğla'da salgı balı itibarıyla yoğunluk var ama Türkiye'de Artvin'den Urfa'ya, Trakya'ya kadar bal ormanları bulunuyor.

Ekoturizm faaliyetleriniz nelerdir?

Rekreasyonel amaçlı 3 farklı faaliyetimiz var. Mesire yerleri, şehir ormanları ve ekoturizm yönetim alanları. Bugün itibarıyla bin 328 adet mesire yeri, 137 adet şehir ormanı, 5 tane de ekoturizm yönetim alanımız var. Bu tür yerler toplumun dinlenme ihtiyacını karşılamak, orman sevgisini ve farkındalığını artırmak. Onun haricinde spor olanakları, ülkemizin estetiğine katkı sağlamak ve turizm olanaklarına imkan vermek amacıyla kuruluyor. Ekoturizm noktasında Orman Genel Müdürlüğü bir inisiyatif üstlenmiş durumda. 2017 yılından itibaren İzmit, Bursa, Konya, Adana ve Muğla illerimizde ekoturizm yönetim planları yapıldı. Ülkemizin çeşitli yerlerinde bu çalışmalarımız artarak devam etmektedir. Ülkemizin rekreasyon kaynaklarını toplumun hizmetine sunma gayesindeyiz.

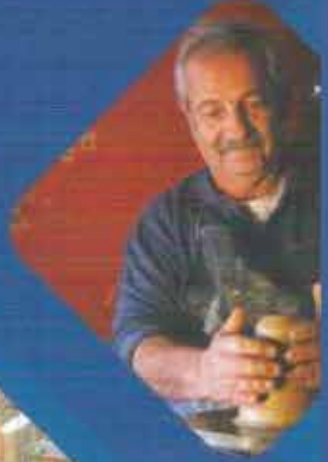
Orman Genel Müdürlüğünün Odun Dışı Ürün ve Hizmetler Envanter Takip Sistemi hakkında bilgi verir misiniz?

Orman Genel Müdürlüğünün yürüttüğü Orman Bilgi Sistemleri(ORBİS) Projesi bulunuyor. Envanter ve Planlama Takip Sistemi bu proje içerisinde odun dışı orman ürünlerinin planlaması ile ilgili bir modül. Arazide yaptığımız çalışmaların tür tespiti, saha çalışmaları ve verim envanterini yapıyoruz. Buradan elde ettiğimiz, arazide doldurduğumuz karneleri ORBİS sitemine aktarıyoruz. Sistem üzerinden planlamasını yapıyoruz. Hangi yıllarda ne kadar üreteceğiz? Kaç yıl üretilmesi gerekiyor? Ne kadar? Onun planlamasını yaptığımız raporlama ve izleme yapabildiğimiz uzaktan erişimli web tabanlı bir sistem.

Orman meyvelerinin meyve suyu piyasasındaki yeri nedir?

"Yabani Türler Eylem Planı" adıyla bir eylem planımız var. Üvez, kuşburnu, alıç, böğürtlen, ahlat, yabani kiraz gibi meyve veren türleri: orman içindeki boşluklara dikerek oradaki yaban hayatını destekliyoruz. Köylülerimiz de kendi ihtiyaçları için topluyor. En fazla toplanılan ürünler; kestane, keçiboynuzu, çam fıstığı. Bunların dışında ahlat ve yabani elma var. Meyve suyu ihraç eden firmalar; ahlat, kızılıçık, elma, kuşburnu gibi suyunu çıkarabildikleri meyveleri ormanlardan toplayıp ürün haline getirip satıyorlar. Yüksek katma değer meyve suyu sanayinde oluşuyor. Tamamen organik sertifikalı birkaç tane firma orman meyvelerini kullanıyor başta Avrupa ülkeleri olmak üzere dünyaya ihraç ediyor. Orman meyveleri doğal olduğu için rağbet görüyor.

Vakıf Katılım'da
bir **katılım hesabı**
açtırırsınız, hiç
hesapta olmayan
hayallere
ortak olursunuz.
Desteklerde
katkınız,
kârda **payınız,**
ülke ekonomisinde
adınız olur.

Aziziye Belediyesi iştiraklerinden Ilica Termal Tesisleri şehrin batı girişindedir. Yeşil alanlarla çevrili termal tesisler mükemmel atmosferiyle hafızalarınızda yer edecek bir tatil noktasıdır. 15.000 m²'lik alana kurulu bölgenin en büyük ve en gözde termal turizm merkezidir.

Ilica Termal Tesisleri otel birimi 36 standart – 4 suit olmak üzere 40 oda 120 yatak kapasitelidir. Açık ve kapalı restoranlar, lobi, tam donanımlı toplantı, yaz-kış bahçesi, piknik alanı ve kongre salonundan oluşmaktadır. Kaplıca birimimizde ise bay ve bayanlar için ayrı ayrı tasarlanmış 150 cm derinliğinde 80 m²'lik termal havuzu, Türk hamamı, fin hamamı, sauna, fitness center, masaj odaları, cilt bakımı (özel kil), özel aile havuzları ile siz değerli misafirlerin hizmetindedir.

Ayrıcalığınızı hissetmeniz için, toplantı, yemek ve her türlü organizasyonlarda sizleri Palandöken etegindeki sıcak yuvanız olan Ilica Termal Tesisleri'ne bekliyoruz.

Ilca, Aziziye Cad. Termal Tesisler, 25700
Aziziye / Ilca/Aziziye/Erzurum

(0442) 631 30 28

Türk Telekom Prime tarifeleriyle tanışın hayatı kat kat yaşayın

10 GB
1000 DK
1000 SMS

49 TL/AY

İlk 3 ay
ek 30 GB hediye

Faturalıya yeni gelene, 12 ay söze

Kampanya kapsamında, taahhütlü fiyatlardan yararlanmak isteyen bireysel abonelerin, SOZ yazıp 5555'e SMS göndermesi gerekir. Faydalar yurt içinde geçerlidir, sonraki döneme devretmez. Aşımalar ücretlendirilir. İlk 3 ay hediye 30 GB İnternet kampanyasına katılmak için, tarifeye gelen bireysel abonelerimizin, tarifeye geldikten sonraki 90 gün içerisinde PRIME SINIRSIZ yazıp 5555'e SMS göndermesi, SIM kart ve cihazlarının 4.5G uyumlu olması gerekmektedir. Hediye 30 GB İnternet ve tarife kapsamında sunulan cepte İnternet kullanım hakkı bittiğinde, toplamda 49 TL olmak üzere, aşım ücreti her 500 MB için 12 TL'den ücretlendirilecek, sonrasında İnternet kullanımını, hız düşümlü olarak kesintisiz 256 kbps hızla devam edecek ve ek ücretlendirme yapılmayacaktır. İptal halinde cayma bedeli alınır. Taahhüt bitiminde, güncel fiyatlar uygulanır. Detaylar için: turktelekomprime.com

Türk Telekom
Prime
KAT KAT HAYAT

DÜNYANIN
YENİ HAVACILIK
MERKEZİNE
YOLCULUK

DÜNYANIN EN FAZLA ÜLKESİNE UÇAN HAVAYOLU,
DÜNYANIN YENİ HAVACILIK MERKEZİNDE SİZİ BEKLİYOR.

"Doğanın son sığınakları"

Orman yok olursa...

...biz de yok oluruz.